

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Pucnič-
jeva ul. 5. — Telefon 31-25, 31-26.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Računi pri pošti. ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 17.749.

ZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglašje
iz Kr. Italije in tujemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12.—,
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Berlin razkrinkal načrte z Iranom

Rusko-angleško intervencijo v Perziji je narekoval strah pred nadaljnjimi porazi na vzhodni fronti — Okupacija Perzije naj omogoči zvezo in enotno fronto ter odpre pot za ameriško pomoč

Berlin, 27. avg. u. Končno sta London in Moskva objavili vesti o svojih triumfalnih uspehih. Zavezniki sile, ki so včeraj zjutraj vdrle preko iranske meje, so že zasledile važne postojanke, med drugim petrolejsko področje Korar šahr. Sovjetski prednji oklopni oddelki so baje že pred vrati Tebrisa, Wavelovi pa v Ahuazu. Vojski Rize Pahlevija se baje nikjer ni posrečilo zadržati silni pritisk in le nekaj izbranih oddelkov je nudilo nekoliko odpora, pa so bili naglo pregaženi.

Po napovedih angleških izvedencev je računati še ta teden z odločilnimi zmaganji in je verjetno, da bo dosežen še ta teden eden izmed bistvenih ciljev, stik med ruskimi kolonami, prodirajočimi s Kavkaza, z angleškimi, ki prihajajo iz Iraka. Javljajo se tudi boječneži, ki so v skrbeh, da mala iranska vojska ne bo dala Sovjetom in Angležem mnogo opravka. Očitno pa razširjavalci teh vesti ne vedo, da sta generalna štaba obeh velikih sil vse preučevala. Tako n. pr. vedo za informacije, ki jih je včeraj razširil bostonski radio glede sil, ki so jih Angleži in Rusi postavili v borbo.

Vemo, je radijski glasnik plutokratsko-sovjetske propagande dejal, da se je znatna iranska vojska znašla med dvema silnima vojskama, ki jo bosta nezdružno stili. Vemo tudi, da je ozemlje ugodno za napadalca. Podani so torej vsi pogoji, da bo pohod trajal prav kratke čase in da se bo dovršil z izvedbo strateškega načrta ogromne važnosti. V nekaj dneh se bo ustvarila enotna rusko-britanska fronta od Črnega do Baltskega, pa od Sredozemskega in Kaspijskega morja do Indijskega oceana. Iran bo postal centralno oporišče in hkratu dragocena zapor kot obrambna postojanka za zaščito Indije.

Tako popolne slike anglosaškega cinizma, pripominjajo berlinski politični krogi, ni mogel dati niti diplomatski sodelavci agencije Reuter, ki je že kar opustil vseh herno juridično in moralno fiktivno ter je napisal, da je angleško-sovjetski pohod važna strateška akcija, to pa iz naslednjih razlogov:

1. Se enkrat za vselej eliminira nevarnost, da bi Iran, ki je tendenčno germanofilski, postal nekega dne, ko bi se sila nemško-ruska borba prenesla na drugo stran Dona in Volge, nevaren Angležem in Rusom.

2. Angleška vojska z Vzhoda in iz Indije pod poveljstvom Wavella se lahko združi in v primeru sovjetskega umika na Kavkaz ustvari enotno fronto.

3. Ta enotna fronta bi se v vsakem primeru združila s sovjetsko, in sicer tako, da bi lahko predstavljala popolno protijamstvo v primeru nadaljnjega defenzivnega razvoja sovjetskih operacij.

4. Ustvaril bi se širok, direkten koridor, po katerem bi Rusi lahko prejeli vse ameriške vojne potrebščine in dobavljali anglosaškim silam svoje surovine.

5. Blokadni obroč okrog hitlerjanske Evrope bi se še bolj stisnil. Nemčija bi izgubila poslednje oporišče na evropskem Vzhodu, iz katerega si je oskrbovala razne surovine, predvsem pa petrolej preko Turčije.

Potemtakem nihče več ne govori o »peti kolonije« nacističnih agentov, ne o mahinacijah nemške tajne policije. Nihče si tudi ne prizadeva, da bi z juridičnega vidika opravičil premišljeni napad. Kvečjemu se še reče, da je akcija narekovala neodločljiva vojaška nujnost.

Londonski strokovnjaki tudi trde, da hoče Anglija spet enkrat prehiteti Nemce. Baš z ozirom na sedanji položaj je treba naglo ravnati, tako da nasprotnik ne bo Anglije spet enkrat presenetil. Zaradi tega mora vse ostalo biti zapostavljeno. Sicer naj bi bilo vsemu svetu očitno, da sta Anglija in Sovjetska zveza spoštovali teritorialno nedotakljivost Irana. To pa je, naglašajo berlinski politični krogi, naravnost višek nesramnosti. A prav zaradi tega so simpatije vsega poštenega sveta na strani Irana, prve žrtve plutokratsko-sovjetske koalicije.

Kar pa se tiče odnošajev med Berlinom in Teheranom, opozarjajo tukajšnji politični krogi na kratko izjavo, ki je bila podana včeraj na Viljemovi cesti zastopniku tujega tiska. Glede posledic, ki bodo nastale za Nemčijo, ni mogoče dati nikakih podrobnih podatkov. Dovolj je, da se ta trenutek ugotovi, da se je ohranil neposredni diplomatski stik med obeh glavnima mestoma. Angleži so razširili govorice, da je nemška vlada teheranski dala tudi neka zagotovila za primer, da bi se mogel Iran nekaj časa uspešno upirati. Te govorice spadajo seveda med sovražne propagandne balone. Zaenkrat ni računati z nemško reakcijo ne v eni ne v drugi smeri. Pozornost pa je vzbudila huda kritika angloško-sovjetskega napada na Iran v Turčiji. Demantirana je bila končno tudi vest, da bi bil von Papen odpoklican v Berlin in da naj bi bil prejel nalog, naj napravi neki korak pri vladi v Ankari.

Ankara, 27. avg. s. Iz Kaira poročajo, da je napad na nevtraln Iran napravil globok vtis v egiptski politični krogi pa

tudi v širših ljudskih slojih. Nekaj tisoč muslimanskih dijakov se je zbralo k molitvam. Pri tem je neki dijak govoril na nekem zborovanju in je naglasil, da je sestra egiptskega kralja iranska prestolonaslednica. Dejaj, da je treba napad na Iran smatrati hkratu za napad na egiptski narod in na njegovega kralja. Neki Arabec iz Palestine se je na zborovanju

spominjal žrtev svojih rojakov, nakar je prišlo do protiangelskih demonstracij. Nekaj muslimanskih duhovnikov si je zamenjal prizadevalo, da bi pomirilo dijake. Glas o demonstracijah se je naglo razširil po mestu in kmalu se je demonstrantom pridružil velika množica, ki je krenila proti židovskemu okraju Miskiju, pa so jo od delki policije zadržali in razpršili.

Pravo ozadje

Francosko mnenje o pravem cilju napada na Iran — Anglija si hoče za vsako ceno zagotoviti pomoč Rusije

Bern, 27. avg. d. V francoskem listu »Le Journal« se znanj francoski kritik Duval bavi z najnovejšo agresivno akcijo Velike Britanije in Sovjetske unije proti Iranu ter ugotavlja, da se v njej vidi v prvi vrsti želja Velike Britanije z materialno pomočjo Sovjetski zvezi zajamčiti sebi potrebni rezervoar človeškega materiala za nadaljevanje sedanje vojne. Preko Irana vodi pot, po kateri Velika Britanija lahko oskrbuje Sovjetsko unijo z orožjem, toda tudi osvojitve kontrole nad Iranom ne bo mogla v bistvu nič izpremeniti vojaškega položaja ob Črnem morju. Nemška ofenziva, ki se v južni Rusiji razvija zmerom globlje proti vzhodu, bo po vsej verjetnosti kmalu prisilila sovjetsko poveljstvo, da bo moralo umakniti svoje obrambne linije na črto Ural—Volga—Kavkaz. Poglavna ambicija Velike Britanije je trenutno ta, da reši Sovjetsko zvezo definitivnega vojaškega poraza, to pa samo zaradi tega, ker Velika Britanija želi Sov-

jetsko unijo ohraniti v vojni. Zaradi tega se utesne novo vojno prizorišče raztegniti po sovjetskem umiku z dosedanjih obrambnih črt na široka ozemlja od Ledenege morja pa do Indijskega oceana. Velika Britanija se zaveda, da razploga Sovjetska zveza z neizčrpnim človeškim materialom, to je s tistim, kar Veliki Britaniji ravno manjka. Ta človeški material bi se moral po želji Velike Britanije ohraniti in iznova oborožiti z ameriškim in angleškim vojniškim materialom, ki bi prihajal preko Tihega oceana ter preko Indijskega oceana. Angloameriški vojaški transporti na teh poteh bi bili izven dosega nemškega letalstva in podmornic, toda ostane še veliko vprašanje, ali ne bo Japonska teh transportov zabranila. Iz vseh poslednjih britanskih akcij se jasno vidi želja Velike Britanije, da uporabi Sovjetsko zvezo prav za prav samo za zaščito svojih lastnih posesti, ki so v nevarnosti.

Anglija ponuja spravo?

Po izvršenem napadu skuša London ponovno izsiliti sprejem svojih egoističnih pogojev

Stockholm, 27. avg. d. Švedski list »Dagens Nyheter« objavlja iz Londona datirano vest agencije United Press, da si angleška vlada prizadeva priti z vlado Irana do sporazuma za mirno rešitev sedanjege spora. Ta vest kaže, kako si London obeta izsiliti od Irana sprejem nemogočih zahtev, ki jih je Velika Britanija že prvotno stavila iranski vladi. Vest o polikusu mirne poravnave z Iranom razširja London v zvezi z avdienco angleškega in sovjetsko-ruskega poslanca v ponedeljek pri iranskem šahu. Omenjena vest pravi nadalje, da ni izključeno, da se bo sedanji spor poravnal na naslednji osnovi:

1. Iran naj bi izgnal vse nemške poslane,

2. Petrolejska ozemlja v Iranu naj bi se zaščitila pred slehernim zunanjim napadom.

3. Zajamčiti bi se morala oskrbovalna pot za angleško pomoč Sovjetski zvezi preko iranskega ozemlja.

Ista vest agencije United Press ve poročati tudi o nekakšnem posredovalnem poskusu Turčije.

Na koncu pravi ta vest, da je angleško-iranska petrolejska družba sklenila, da začasno ustavi izplačevanje zakonito dohodnega zneska iranskemu šahu. Angleško-iranska petrolejska družba je namreč obvezana plačevati šahu 16 odstotkov čistih dohodkov, kar znaša letno približno pol milijon angleških funtov.

Položaj v Iranu

Ruske in angleške kolone prodirajo s petih strani proti najvažnejšim središčem Irana

Teheran, 23. avg. s. O vojnih operacijah v Iranu se je izvedelo v prestolniskih krogih naslednje podrobnosti:

Sovražna letala so bombardirala mesta Ardebil, Rešt, Abadan, Bender, Šahpur ob Perzijskem zalivu in druge kraje. Bombardiranje je povzročilo znatno škodo v civilnih okrajih in neznatno škodo na vojaških objektih. V Tebrisu je protiletalsko topništvo sestrelilo en sovražni bombnik.

Motorizirane sovjetske čete prodirajo iz Džulfe in Makuja, angleške pa proti Kamankinu, Kašr i Sirinu, Nafti, Kanu in Abadanu. Motorizirane angleške čete so prodrle na iransko ozemlje.

Edinice sovjetske mornarice v Kaspijskem morju in angleške edince v Perzijskem zalivu so izvedle operacije proti več točkam iranske obale.

Nashe čete, ki jih je nenadno napad sovražnika presenetil, so nudile v raznih krajih srdit odpor in se jim je posrečilo v več odsekih zaustaviti napredovanje sovražnika. Uničena sta bila dva nasprotna tanka.

Prebivalstvo vseh področij države je trdno odločeno braniti domovino in se prijavlja v rekrutnih pisarnah.

Po načrtu

Ankara, 27. avg. d. Po poročilih, ki dohajajo iz Moskve, izjavljajo v tamkajšnjih kompetentnih krogih glede sovjetskih vojaških operacij proti Iranu, da se razvijajo po načrtu.

Bombardiranje perzijskih mest z letaki

Teheran, 27. avg. d. Kakor poroča dopisnik nemške poročevalske agencije »Transocean« Roman Gamotha, so včeraj sovražna letala metala na Teheran kakor tudi na mnoga druga iranska mesta letake. Na Teheran je priletelo 6 britanskih bombnikov, ki so krožili nad iransko prestolnico ter spali letake, v katerih se obtožuje iranska vlada, da ni hotela poslušati britansko-sovjetskih svaril glede nevarnosti, ki naj bi nastala zaradi navzoč-

nosti tisoč Nemcev na ozemlju Irana. Na letakih je stalo nadalje zapisano, da so morale priti v deželo zavezniki čete, da bi odstranile nevarnost, ki ni grozila samo Iranu, marveč tudi v Iranu živim britanskim in sovjetskim poddanom. Kakor rečeno, so letala spala silne letake tudi še na mnoga druga iranska mesta, kjer so bili ti letaki povsod v velikem številu sežgani.

in z bombami

Teheran, 27. avg. s. Iranska brzojavna agencija je davi objavila, da so angleška in ruska letala bombardirala okrog 15 iranskih mest. Med civilnim prebivalstvom je bilo mnogo žrtev, le neznatno pa so bili poškodovani vojaški objekti. V Tebriskem okraju je bilo sestreljeno eno sovražno letalo. Razen sil, ki operirajo na kopnem in angleških vojniških ladij, so tudi ruske vojne ladje v Kaspijskem morju napadle iransko obalo. Iranske čete so na več točkah zadržale napadalce. Na zapadnem odseku fronte sta bila izločena iz borbe dva sovjetska tanka.

Izredna seja perzijske vlade

Teheran, 27. avg. s. V imperalnem palači se je sestel ministrski svet k izredni seji. Nato se je sestel tudi iranski parlament. Ministrski predsednik je na seji poslanske zbornice pozval poslance, naj vladi ne stavijo nikakih interpelacij.

Izjava predsednika perzijske vlade

Teheran, 27. avg. s. Ministrski predsednik Ali Mansu je imel na seji poslanske zbornice govor, v katerem je dejal:

Vi veste, da je iranska vlada ob pričetku sedanje vojne na šahovo željo izjavila, da ostane Iran strogo nevtralen. Vodili smo politiko prijateljstva in korektnosti z vsemi državami, ki so v odnosu s nami, predvsem pa z našimi sosedi. Ministrski predsednik je poudaril, da sta na to politiko lojalnosti in mednarodne korektnosti Anglija in Sovjetska Rusija odgovorili z

L'eroica lotta dei difensori di Uolkefit

Un attacco degli inglesi accanitamente conteso — Tre velivoli nemici abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data 27 agosto il seguente bollettino di guerra n. 449:

Nell'Africa Settentrionale, a Tobruk, tiri delle nostre artiglierie contro mezzi corazzati britannici. Velivoli inglesi hanno lanciato numerose bombe su Tripoli e Bengasi; qualche vittima e alcuni danni. La difesa contraerea di Bengasi ha abbattuto in fiamme un apparecchio nemico.

Nell'Africa Orientale l'avversario ha sferrato un violento attacco contro le nostre posizioni di Uolkefit che gli eroici difensori, appoggiati anche da nostri ae-

rel, contendono con accanimento alle soverchianti forze britanniche. Nei restanti settori dello scacchiere di Gondar, vivaci scontri delle nostre truppe contro forti reparti avversari, ai quali sono state inflitte perdite notevoli.

Nel Mediterraneo Centrale nostri velivoli di caccia hanno impegnato combattimento con una formazione nemica numericamente superiore: due Hurricane sono stati abbattuti.

L'aeroporto di Micabba (Malta) è stato nuovamente attaccato da unità della aeronautica.

Junaška borba branitel'ev Uolkefit

Napad Angležev trdovratno zadrževan — Tri sovražna letala sestreljena

Glavni Stan Oboroženih Sil je izdal naslednje 449. vojno poročilo:

V severni Afriki je naše topništvo pri Tooruku obstreljevalo sovražne oklopne oddelke. Angleška letala so odvrгла mnogo bomb na Tripolis in Bengazi. Bilo je nekaj žrtev in škode. Protiletalska obramba v Bengaziju je sestrelila eno sovražno letalo, ki se je še v zraku vnelo.

V vzhodni Afriki je nasprotnik sprožil silen napad na naše prednje postojanke pri Uolkefitu, ki pa ga junaški branitelji, če-

pra so sovražne sile v premoči, tudi s podporo naših letal, trdovratno zadržujejo. Na ostalih odsekih gondarske fronte živahni spopadi naših čet z močnimi sovražnimi oddelki, ki so jim bile prizadejane znatne izgube.

Na srednjem Sredozemskem morju so se naša lovska letala spopadla s številnimi letali sovražne skupine. Dve letali tipa Hurricane sta bili sestreljeni. Naša letala so znova napadla letališče Mikabo na Maltili.

napadom. Vsa zagotovila, ki so bila dana angleški in sovjetski vladi, da Nemci, ki žive v deželi, ne morejo biti v nobenem primeru nevarni, ker iranska vlada strogo nadzira vse tujce so ostala zaman. Tudi predlog iranske vlade, da bi se še bolj zmanjšalo število Nemcev v Iranu, kjer jih že itak ni bilo mnogo, s čimer je hotela iranska vlada Anglijo in Rusijo pomiriti, ni zalegel. Ne da bi napovedali vojno in ne da bi nas kako drugače opozorili, je zaključil Ali Mansu svoj govor, so angleške pomorske sile napadle iranske luke, angleška letala bombardirala več iranskih mest in so sovjetske čete vdrle v deželo.

Samo delna zasedba?

Bern, 27. avg. s. Švicarski listi so davi v svojih poročilih o položaju v Iranu objavili vesti iz Londona, da Angleži in Rusi ne nameravajo zasedati vsega Irana, da bi jim ne bi lo treba angažirati na tem področju prevelikih sil, marveč da bodo zasedli le severozapadni predel dežele, tako da bi vzpostavili neposredno zvezo med Kaspijskim morjem in Perzijskim zalivom.

Perzijski poslanik še vedno v Moskvi

Rim, 27. avg. d. Kakor je predsednik sovjetskega informacijskega urada Lozovski sporočil v tisk predstavnikom tiska — tako vsaj javljajo iz Moskve — sta tako sovjetsko-ruski poslanik v Teheranu, kakor tudi iranski poslanik v Moskvi še zmerom na svojih mestih.

Ameriška obljuba — po vojni

Washington, 27. avg. u. Vesti, ki so jih prejeli tukajšnji krogi, se strinjajo v tem, da nameravajo Zedinjene države ob koncu vojne zastaviti ves svoj vpliv, da bi

se docela obnovila neodvisnost in teritorialna integralnost Irana.

Nazadnje so krivi Arabci

Ankara, 27. avg. s. »Manchester Guardian« hudo napada Iran in mu očita, da je postal zbirališče vseh arabskih agentov, ki sovražijo Anglijo. Angleški list posebno hudo napada jeruzalemskega velikega muftija in arabske begunce iz Iraka ter jim očita, da so skupaj z Nemci in Italijani v Iranu odgovorni za sedanjo krizo Irana.

Varnostni ukrepi Turčije

Sofije, 27. avg. s. Iz Ankare je prispela vest, da je Turčija izdala pomembne varnostne ukrepe na svoji meji z Rusijo.

Angleški cinizem

Berlin, 27. avg. u. Politična diplomatska korespondenca je objavila polslužbeni članek, v katerem zavzema stališče glede na angleški in sovjetski napad na Iran. To novo nasilje je podalo le nov dokaz narodom sveta, piše glasilo zunanjega ministra, kako jih angleška politika stalno ograža. Prav v trenutku, ko Churchill napada svojo novo žrtev, si upa opozarjati Švedsko, Turčijo in celo Španjo na nemško nevarnost. Korespondenca hudo očita Angliji, da je podpirala male narode k nesmiselnemu odporu, kakor kaže to varšavski primer, potem pa, da jih je spravila v nesrečo in zapustila ter celo v njihovo škodo započela vojno blokado. Vse to kaže zgolj na angleški cinizem. Drug za drugim, to je motiv Churchillovih in Rooseveltovih vojnih in mirovnih načrtov. Tudi Japonska bi morala sprejeti na znanje besede, ki jih je Churchill naslovil nanjo.

Po Iranu Daljnji vzhod

Japonske informacije o nadaljnjih anglosaških načrtih Položaj na vzhodu vedno bolj kritičen

Sanghaj, 27. avg. u. Zastopnik vojaških oblasti v Sanghaju Akijama je izjavil sredi novinarjem, da bo Sanghaj nedvomno prvi prihodnji cilj anglosaške ekspanzijske politike. Sprito tega je verjetno, da bo Sanghajski območji svet v kratkem prejel kak angleški ultimatum z izgovorom, kakršnega so se Angleži poslužili v iranskem primeru, češ da živi v Sanghaju preveč nezakonitih elementov, namreč v tem primeru Japoncev.

S smehom je Akijama odgovoril na vprašanje nekega poročevalca, ali bodo Japonci v primeru takega »ultima« branili Sanghaj.

Washington, 27. avg. u. Novozelandski ministrski predsednik Freser, ki preko Zedinjenih držav potuje nazaj v Novo Zelandijo, je izjavil novinarjem, da je položaj na Daljnem vzhodu zelo kritičen. Nova Zelandija bo v celoti sodelovala z Zedinjenimi državami pri kakršni koli njihovi pobudi. Izjavil je tudi, da se bodo Zedinjene države v takem primeru lahko poslužile novozelandskih letalskih in mornariških oporišč. Novozelandski ministrski predsednik je imel včeraj daljši razgovor s predsednikom Rooseveltom.

Dolgotrajna seja japonske vlade

Tokio, 27. avg. u. Ministrski svet je imel včeraj daljšo sejo, na kateri je razpravljalo o mednarodnem položaju, posebno pa o vedno bolj grozečem stališču Anglije in Zedinjenih držav. Agencija Domej, ki poroča o tem, pravi, da je razprava o teh vprašanjih trajala zelo dolgo.

Rooseveltovo izzivanje

Washington, 27. avg. u. V skladu s svojo izzivalno politiko proti Japonski je

Roosevelt sklenil poslati posebno vojaško misijo v Čungking.

Ruska pomirjevalna zagotovila Japonski

Tokio, 27. avg. d. Zunanji minister Toyoda je pred kratkim opozoril rusko vlado preko sovjetskega poslanca v Tokiju Smetanina, da bi morala sovjetska vlada preučiti metode in pot, po kateri se prevažajo razne vrste blaga, predvsem pa prevoz olja in bencina v Sovjetsko Rusijo, ker je nastal za Japonsko zelo delikaten položaj glede na okoliščino, da prihaja to blago v Sovjetsko Rusijo neposredno mimo Japonske. Sovjetska vlada je sedit na to opozorilo odgovorila s posebno noto, v kateri skuša pomiriti Japonsko, češ da je blago v celoti namenjeno na ruski zapad in le deloma za kritje normalnih potreb v Sibiriji.

Japonska se pripravlja

Tokio, 27. avg. (Domej.) Kakor je včeraj predstavnikom tiska izjavil predsednik japonskega »načrtnega urada« general Teiči Suzuki je japonska vlada odobrila pet važnih načrtov, sestavljenih na temelju zakona o »japonski splošni mobilizaciji«. Načrti, ki so dobili polno moč s posebnim cesarskim dekretom so naslednji: 1. zaseda vseh kovin potrebnih v vojni industriji; 2. kontrola nad poslovanjem japonskih borz; 3. ocenitev delovanja posameznih gospodarskih ustanov; 4. kontrola nad vsemi poglavitnimi industrijskimi organizacijami in 5. kontrola nad razdeljevanjem električne energije za potrebe vojnega gospodarstva. Vsi ti odloki se bodo praktično izvajali že ob koncu tekočega meseca.

Il Governatore della Banca d'Italia in visita a Lubiana

È arrivato a Lubiana il Governatore della Banca d'Italia Eccellenza Vincenzo Azzolini. A riceverlo alla stazione si trovava l'Alto Commissario Eccellenza Grazioli che era accompagnato dall'ispettore superiore della Banca d'Italia a Lubiana e da un gruppo di funzionari della stessa. Al palazzo del Governo dove erano riuniti i funzionari della filiale lubiana della Banca, con a capo il direttore dott. Lamberto Bilancioni, l'Alto Commissario dopo aver rivolto un cordiale saluto all'Eccellenza Azzolini e averlo ringraziato per l'attività svolta dal massimo istituto bancario italiano nella nuova provincia, ha rivolto all'ispettore Donnini e ai suoi collaboratori il suo più vivo elogio per l'opera svolta nel delicato settore a loro affi-

dato, dicendosi certo, che, anche in avvenire, la Banca d'Italia e i suoi funzionari continueranno a Lubiana la loro fattiva e preziosa attività.

Il Governatore della Banca d'Italia ha, a sua volta, ringraziato l'Eccellenza Grazioli per le calorose e cordiali parole di riconoscimento rivolte ai funzionari della Banca, assicurandoli che tale suo riconoscimento sarà profondamente sentito da quanti lavorano e vivono nella grande famiglia dell'Istituto, che continuerà a rivolgere a Lubiana ogni sua cura.

L'Alto Commissario e il Governatore della Banca d'Italia hanno quindi esaminato le questioni interessanti i problemi bancari della nuova provincia.

Gouverner Italijanske banke na obisku v Ljubljani

Ljubljana, 27. avgusta. V Ljubljano je došel guverner Italijanske banke Eks. Vincenzo Azzolini. Na kolodvoru ga je sprejel Visoki Komisar Eks. Emilio Grazioli, ki ga je spremljal višji inšpektor Italijanske banke v Ljubljani s skupino uradnikov banke.

V vladni palači, kjer so se zbrali funkcionariji ljubljanske podružnice Banke z direktorjem dr. Lambertom Bilancionijem na čelu, je Visoki Komisar najprej srčno pozdravil Eks. Azzolinia in se mu zahvalil za delavnost najvišjega italijanskega bančnega zavoda v novi pokrajini, nato je izrekel vso pohvalo inšpektorju Donninu in njegovim sodelavcem za te-

žavno jrm zaupano delo, ki je bilo opravljeno. Izrazil je svoje prepričanje, da bodo Banka Italije in njeni funkcionariji nadaljevali v Ljubljani svojo plodno in važno delo.

Guverner Italijanske banke se je zahvalil Eks. Emilio Grazioliju za tople in priščne besede priznanja, ki jih je izrekel funkcionarijem banke, zagotavljajoč mu, da sprejemajo njegovo priznanje vsi, ki delajo in žive v veliki družini zavoda, ki bo skrbno nadaljeval v Ljubljani svoje delo.

Visoki Komisar in guverner Italijanske banke sta nato proučila vsa vprašanja in bančne probleme nove pokrajine.

Izjemne tarife v blagovnem prometu

Ljubljana, 27. avgusta. Generalna direkcija državnih železnic je odredila, da se smatrati blago iz krajev Ljubljanske pokrajine in Reški pokrajini priključnega pasu glede tarif kot blago nacionalne proizvodnje. Za to blago veljajo zaradi tega, v kolikor so izvedljive in v kolikor se izpolnjeni vsi zahtevani pogoji izjemne tarife, ki so pridržane za ita-

lijansko proizvodnjo, vstevši izjemne časne tarife.

Ta postopek ne velja za blago drugega izvora, ki bi bilo poslano v Italijo iz krajev Ljubljanske pokrajine in področja, ki je bilo priključeno Reški pokrajini. Potrebno pa je, da pošiljatelj v tovarnem listu jasno obkroži domači izvor blaga.

La visita del presidente della Confederazione dei professionisti e artisti a Lubiana

Il consigliere nazionale Cornelio Di Marzio presidente della Confederazione dei professionisti e artisti è stato ricevuto al palazzo del Governo dall'Alto Commissario con il quale ha esaminato varie questioni riguardanti l'organizzazione dei professionisti ed artisti della nuova provincia, anche in relazione al suo futuro sviluppo.

Abolizione dei limiti di età fissati per l'iscrizione alle scuole professionali

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, vista l'ordinanza del Ministero per il commercio e l'industria del 12 aprile 1937, I n. 13158/N, dell'ex Regno di Jugoslavia, allo scopo di favorire l'afflusso di alunni verso le carriere tecniche ordina:

Art. 1. I limiti massimi di età fissati per l'iscrizione alle singole classi delle scuole professionali di ogni ordine e grado sono aboliti.

Art. 2. L'ordinanza del Ministero per il commercio e l'industria del 12 aprile 1937, I n. 13158/N, è abrogata.

Lubiana, 21 agosto 1941-XIX.

L'Alto Commissario Emilio Grazioli

Trasporto delle api al pascolo sul grano saraceno

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, viste le ordinanze del 7 luglio 1938, III n. 4926/1 e del 15 luglio 1939, No. 4749, dell'ex Banato della Drava riguardanti il trasporto delle api al pascolo sul grano saraceno, considerato che le condizioni climatiche dell'anno corrente hanno ritardato la fioritura del grano saraceno, ordina:

Art. 1. Le api trasportate quest'anno al pascolo sul grano saraceno fino al 25 agosto, dovranno esservi asportate entro otto giorni dopo terminato il pascolo, non più tardi però del 15 settembre p. v.

Art. 2. La presente ordinanza entra immediatamente in vigore e sarà pubblicata nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana, 11 23 agosto 1941-XIX.

L'Alto Commissario Emilio Grazioli

Obisk predsednika Konfederacije profesionistov in umetnikov

Nacionalni svetnik Kornelji di Marzio, predsednik Konfederacije profesionistov in umetnikov, je bil v vladni palači pri Visokem Komisarju, ki je ob tej priliki proučil razna vprašanja, ki se nanašajo na organizacijo profesionistov in umetnikov v novi pokrajini in tudi glede na njen bodoči razvoj.

Odprava starostnih meja za vpis v strokovne šole

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na naredbo ministrstva za trgovino in industrijo bivše kraljevine Jugoslavije z dne 12. aprila 1937, I št. 13.158/N in z namenom, da pospeši pritek učencev v obrtne poklice, odreja:

Clen 1. Starostne meje, določene za vpis v posamezne razrede strokovnih šol vseh vrst in stopenj, se odpravljajo.

Clen 2. Naredba ministrstva za trgovino in industrijo z dne 12. aprila 1937, I št. 13.158/N se ukinja.

Ljubljana, dne 21. avgusta 1941-XIX.

Visoki komisar Emilio Grazioli

Prevoz čebel na ajdovo pašo

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na naredbi bivše banke uprave dravske banovine z dne 7. julija 1938, III št. 4926/1 in 15. julija 1939, št. 4749/1, o prevozu čebel na ajdovo pašo in upoštevala, da so vremenske razmere povzročile letos zakasnelo cvetenje ajde, odreja:

Clen 1. Čebele, ki so bile prepeljane na ajdovo pašo letos do 25. avgusta, je treba odpeljati v osemih dneh po končani paši, najkasneje pa do 15. septembra t. l.

Clen 2. Ta naredba stopi takoj v veljavo in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 23. avgusta 1941-XIX.

Visoki komisar Emilio Grazioli

Radio Ljubljana

CETRTEK, 29. avgusta 1941-XIX.

7.30: poročila v slovenščini, 7.45: operetna glasba; v odmoru napoved časa, 8.15: poročila v italijanski, 12.30: poročila v slovenščini, 12.45: pestra glasba, 13: napoved časa — poročila v italijanski, 13.15: komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Šijanica: operetna glasba, 14: poročila v italijanski, 14.15: koncertni prenos iz Nemčije, 14.45: poročila v slovenščini, 17.45: koncert sopranistke Karle Šlehan, pri klavirju Marjan Lipovšek, 19.30: poročila v slovenščini, 19.45: koncert kmečkega tria, 20: napoved časa — poročila v italijanski, 20.20: komentar dnevnih dogodkov, 20.40: maverica pesmi, orkester Cetra pod vodstvom mojstra Barzizza, 21.20: simfonični koncert pod vodstvom mojstra Roberta Caggiana, 22: slovensko predavanje, 22.10: koncert pianista Antona Trosta,

Bliža se vrhunec napora za dosego končne zmage

Nova operativna faza, ki se pripravlja z zavzetjem ukrajinskega ozemlja, bo pomenila skrajni napor nemških sil za izvojevanje odločilne zmage

Ukrajinska fronta, 27. avg. s. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Razvoj operacij na vzhodni fronti poteka zmagovito. Nemške čete, ki so prekorale Dnjeper, ustvarjajo s tem nov napadalni odsek, ki bo največje strateške važnosti. Ta nova operativna faza bo povzročila najbrže bitke in borbe zmagovitega obsega. Naravno je, da ni mogoče objaviti vsega, toda ponavljamo, da je bila ustvarjena s porazom Budjonijeve armade in z osvojitvijo ukrajinskega ozemlja precej ugodna situacija za pokret zavezniških čet, za njih koncentracijo v napadalnih odsekih in za organizacijo oskrbovanja v neposrednem in oddaljenem zaledju. Koncentrirane čete bodo lahko kodelovale, ko bo prišel pravi trenutek. Ta nova operativna faza bo vrhunec napora nemške vojske ob sodelovanju zavezniških sil.

Zasedeno ozemlje v Rusiji meri doslej več stotisoč kvadratnih kilometrov. Nemško letalstvo neprestano uničuje sovražne položaje, prometne zveze in železnice, oskrbovalna središča, zbirališča sovražnika v zaledju, položaje in parke topništva ter skladišča municije.

Dnjepropetrovsk v plamenih

Berlin, 27. avg. s. Izredno poročilo Hitlerjevega glavnega stana poroča, da so 25. t. m. brzi oddelki oklopne armade von Kleista zavzele po hudi bitki mostišče Dnjepropetrovsk. Zasedeno je bilo tudi mesto. Sovražnik je izgubil s tem svoje zadnje oporišče na desnem bregu Dnjepra južno od Kijeva.

Rim, 27. avg. d. Kakor javlja »Corriere della Sera«, je mesto Dnjepropetrovsk v Ukrajini v plamenih. Sovjetsko vojno poveljništvo neprestano pošilja na vzhodni breg Dnjepra nova ojačenja.

Rim, 27. avg. s. Vest, ki so davi prispele iz Moskve, priznavajo, da so osne sile zavzele mesto Dnjepropetrovsk. Maršal Budjoni skuša ostanke svojih čet spraviti na vzhodno obrežje Dnjepra.

Tudi Reval gori

Helsinki, 27. avg. s. Reval je razdelan. Vse gori. Skupaj z mestom gori tudi mnogo ladij in bark v luki. Tudi stoletni gozdovi iglaste drevja okrog mesta so v plamenih. Tako propada stoletja stara hanseatsko mesto, slava vitezov teutonkega reda. Preostali sovsjetski oddelki, ki so sejalji smrt in razdelanje, se naglo umikajo. Požar je viden celo iz Helsinkov, ki so oddaljeni od Revala v zračni črti okrog 80 km.

Helsinki, 27. avg. d. Današnji finski listi se v jutranjih izdajah z enakim zanimanjem bavijo s položajem na vzhodnem bojišču kakor tudi s sovsjetsko-angelskim napadom na Iran. »Helsingin Sanomade« poroča s severnega dela vzhodnega bojišča, da nemške čete nezaudeno napredujejo proti Leningradu v vseh smerih. List poroča nadalje, da so boljševiki zažgali estonsko mesto Reval.

Nemško vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 27. avg. s. (DNB). Vrhovno vojno poveljstvo je objavilo danes naslednje poročilo:

Kakor je bilo javljeno že v posebnem poročilu, so oddelki oklopne armade gene-

ralnega polkovnika von Kleista dne 25. avgusta po hudem boju v naskoku zavzeli mostobran v Dnjepropetrovsku in mesto samo.

Tudi sovražnikove sile blizu izliva Dnjepra in južno od Kijeva, kakor tudi one zadnje, ki so se upirale še na zapadnem bregu Dnjepra, so bile poražene, deloma v bojih na mošta. Vzhodno od Velikega Luka je bila obkoljena in uničena množica 22. sovsjetske armade po večdnevni trdovratni boji. Nad 30.000 ujetnikov in 400 topov je padlo v naše roke. Nenavadno visoke izgube sovražnika so ugotovljene z več kakor 40.000 mrtvimi.

Med linskim jezerom in Finskim moriskim zalivom ter pred Revalom in na finski fronti potekajo operacije še nadalje uspešno.

Letalstvo je izvedlo hude udarce na zbiranje čet vzhodno od Kijeva in razdelalo s trajnim učinkom železniško mrežo zapadno od Moskve in v prostoru okrog Leningrada.

V Finskem morskem zalivu so oddelki bojnih letal potopili 4 sovsjetske parnike za prevoz čet s skupno 9000 tonami, hudo poškodovali 4 druge parnike za prevoz čet in dosegli bombne zadetke na enem rušilcu in eni ladji za vodstvo flotilje. Dva druga rušilca sta bila hudo zadeta vzhodno od Ribajčeve polotoka.

V boju proti Angliji je letalstvo pretelo noč bombardiralo pristaniške naprave na angleški vzhodni obali in letališča na otoku. Pri poskusih, da bi v teku večerajšnje dneva napadlo Nemški zaliv in kanalsko obalo, je angleško letalstvo izgubilo 23 letal, od katerih je bilo zrušenih 11 v letalskih bojih, 4 so sestrelili stražni čolni, po 3 protiletalsko topništvo in čolni za iskanje min, dve pa mornariško topništvo.

Pri napadu nemških bojnih letal v noči na 26. avgust na pomorsko oporišče Aleksandrijo so bombni zadetki povzročili na pristaniških in železniških napravah velika razaranja.

Angleška letala so zadnje noč metala razdiralne in zažigalne bombe na nekatere kraje južne in jugozapadne Nemčije in med drugim na stanovanjske okraje v Kölnu. Protiletalsko topništvo je zrušilo dva izmed napadajočih bombnikov.

Gospodarstvo Argentina vskladišče žito za boljše čase

Argentinski kmetijski minister je v govoru ob priliki otvoritve kmetijske razstave v Buenos Airesu izjavil, da vlada ne zahteva od kmetovalcev nikakšne redukcije površine za pridelovanje žita, ker so žito lahko vskladišča za več let in bo za Argentino velikega pomena, ko bo nenadno začelo naraščati povpraševanje po tem blagu. Gre tu predvsem za pšenico in laneno seme, ki se oba lahko vskladišča za več let brez škode. Pridelovanje turščice, ki ne vzdrži dolgega čakanja, pa se bo moralo omejiti.

Argentinske zaloge pšenice znašajo zdaj še okrog tri milijone ton. Do nove žetve se bo izvozilo in doma porabilo okoli pol-drugega milijona ton. Prebitek, ki bo prešel v leto 1942, bo znašal torej nadaljni poldrugi milijon ton, tako da bo prihodnji žitni prilelek v celoti na razpolago za izvoz in da bo torej izvozna zaloga lahko

čisto sveža. Če tudi drugo leto ne bo izvozne možnosti, se bo lahko nova letina brez škode vskladišča do leta 1943.

Zaloge lanenega semena znašajo zdaj okrog enega milijona ton, računajo pa, da se bo v kratkem izvoz tega blaga v Zedinjene države povečal. Sodiijo, da se bo moglo do konca leta izvoziti v Zedinjene države še pol milijona ton, tako da bo v prihodnje leto prešlo pol milijona ton. Potrebno pa je seveda, da se trgovinska pogajanja z Zedinjenimi državami čim prej ugodno zaključijo.

Posebno je neugoden položaj glede turščice. Izvozna zaloga znaša še 8.3 milijona ton in če se konzum še tako poveča, bo ostalo še zmerom več milijonov ton za prihodnje leto.

Ukrepi vlade na mesnem trgu so dovedli do izboljšanja cen. V. dobi od septembra

1. 1940. do avgusta 1. 1941. je bilo vkrcano 730.000 ton (30.000 ton več kakor v prvem vojnem letu ali 70.000 ton več kakor v letnem povprečju zadnjega petletja). Zdj se vrše pogajanja za izvoz mesa v naslednjem dobavnem letu (od septembra leta 1941. do avgusta leta 1942.). Kakor pričakujejo, se bodo pogajanja končala kolikor toliko ugodno.

Povečan pridelek sladkorne pese v Evropi

V večini evropskih držav je bila letos povečana pridelovalna površina za sladkorno peso ali pa je vsaj obdržala stari obseg. Posebno v Južnovzhodni Evropi se je odločno uveljavilo stremljenje za razširitev te kmetijske panoge. Tako se je v Rumuniji povečala površina od 36.700 na 50.000 hektarov, v Madžarski od 73.000 na 92.000 hektarov in v Bolgariji od 16.000 na 20.000 hektarov. Zelo znatno je povečanje v Franciji, in sicer od 114.000 na 203.000 ha. V celem se je lanska evropska pridelovalna površina sladkorne pese, ki je znašala 559.000 ha (brez Sovjetske zveze), povečala za okroglo 110.000 ha.

Vremenski pogoji so bili za razvoj sladkorne pese povprečno prav ugodni. Dejstvo, da se je tu in tam dozoritev sladkorne pese nekoliko zakasnila, na končni rezultat letine nima posebnega vpliva. Balkanske dežele imajo posebno dobro letino. Tudi pri previdni cenitvi je računati, da bo letošnja letina lanina prilično povojno letino najmanj dosegala, najbrž pa še celo presega.

Gospodarske vesti

— Srednja letina turščice v obdobju zadnjih let. Kakor poročajo z Dunaja, bo po zadnji cenitvi letošnja letina turščice v Madžarski, Rumuniji, Bolgariji in bivši Jugoslaviji dosegla okroglo 13.2 milijona ton. Ta pridelek bi presegal lanski za okoli 9% in bi nekako ustrežal desetletnemu povprečju od 1. 1929 do 1. 1938. Možno bo večje količine izvoziti iz teh dežel.

— Švicarsko-danski blagovni dogovor. Kakor uradno poročajo iz Berna, je bil med Švico in Dansko podpisan dogovor o blagovnem prometu za dobo od 1. avgusta do 31. decembra letos. Dogovor sicer nima v celoti dosedanjega obsega, vendar blagovni promet ne bo mnogo zaostajal za dosedanjim prometom spriče prilagoditve na zdajšnje razmere. Danska bo izvozila v Švico za okroglo 5.4 milijona švicarskih frankov, in sicer jacea, svinjsko meso, ribe, razno seme, mesne konzerve in insulin kakor tudi specialne stroje in aparate po-

leg še nekaterih drugih industrijskih produktov. Švica pa bo izvozila v Dansko: tekstilije, kemikalije, stroje in aparate. Za ure so se izvozne možnosti zelo poslabšale. — Poostreno nadzorovanje cen v Angliji. Cene v trgovini na debelo so se v Angliji izza nastanka vojne povisale za okroglo 50%. Posameznim produktom so zrasle celo še višje. Kritika proti takemu razvoju cen se je, kakor poroča zadevno poročilo iz Stockholma, še poostriša, ko je javnost zaznala za razne spekulativne spletke na blagovnem tržišču. V spodnji zbornici je bil spričo nevarnosti nadaljnega naraščanja draginje sprejet zakonski predlog, ki bi pomenil poostreno nadzorovanje cen. Poostreno nadzorovanje cen naj bi obsegalo področja trgovine od producenta preko trgovca na debelo do trgovca na drobno.

— Argentinsko ovčje meso za Zedinjene države. Dober mesec za tem, ko je bilo javljeno, da so se znova začela pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Argentino in Zedinjenimi državami, je argentinsko kmetijsko ministrstvo službeno objavilo, da je izvoz vseh vrst ovčjega mesa iz Ognjene dežele (iz južnega dela argentinske Patagonije) v Severno Ameriko prost. Doslej je bil uvoz vsega argentinskega mesa in mesnih izdelkov iz izjemo konservnega mesa v Zedinjene države prepovedan z utemeljitvijo, da vlada v Argentini svinjaka in parkljevka in da živino-zdravniški pregled v Argentini ni tolik, da bi se pri uvozu argentinskega mesa ne zanesla za živinska kužna bolezen v Zedinjene države. Leta 1935. je bil med obema državama sklenjen sanitetni dogovor, po katerem naj bi se prepoved uknila vsaj za ovčje meso iz Patagonije. Toda zaradi odpora severnoameriških živinorejcev doslej še ni bilo mogoče ratificirati ta dogovor, čeprav je predsednik Roosevelt v času svojega bivanja v Buenos Airesu v decembru l. 1936. objubil, da se bo osebno potrudil za čimprejšnjo ratifikacijo. Privolenje, ki so ga zdaj dale Zedinjene države, se nanaša samo na ovčje meso iz Ognjene dežele, torej iz majhnega, na skrajnem jugu ležečega dela Patagonije. Praktično pomeni to, kakor je Argentinska zveza živinorejcev že izračunala, največ izvoz 4000 ton mesa na leto. Ta količina je sicer majhna, vendar si od tega dogovora argentinski živinorejci mnogo obetajo. Upajo namreč, da si bo kakovost argentinskega ovčjega mesa osvojila severnoameriški trg in da kmalu ta količina ne bo več zadostala, kar bo imelo za posledico nov dogovor za večji izvoz. Zraven si obetajo tudi, da bo omogočen izvoz ostalega mesa.

SPORT

Dolenjski atleti marljivo na delu V soboto in nedeljo so se poizkusili na prvem mitingu, ki je uspel prav zadovoljivo — Tudi dekleta so bila na startu

Novo mesto, 26. avg.

V soboto popoldne in v nedeljo dopoldne je priredil novomeški »Elan« atletsko izbirno tekmovanje za sestavo moštva za udeležbo na prvenstvu Ljubljanske pokrajine. To tekmovanje je bilo po dolgem času prva prireditve te vrste v Novem mestu, na katerem smo videli na startu tudi nove ženske moči. Med tekmovalkami je bilo opaziti nekaj talentov, vendar je sodba o njih težka, ker so skoraj same začetnice. Glede udeležbe tekmovalcev, pa tudi glede doseženih izidov, tekmovanje ni bilo na posebni višini, predvsem zaradi zelo poznega pričetka treningov. Tudi pomanjkljiva oprema, največ pa veliko pomanjkanje sprinterje, je bila kriva, da atleti niso mogli tudi z rezultati pokazati svojega pravega znanja. Mnogo pa je vplivalo posebno na nedeljske izide izredno vroče vreme.

Vsi tekmovalci in prav posebno tekmovalke so posebno pri metih in skokih pokazali prav lep stil in dobro tehniko ter se jim je že na prvi pogled videla strokovna šola, za kar gre glavna zasluga neumornemu bivšemu italijanskemu rekorderju in olimpijcu G. Cumerju. Treba bo še nekoliko več strokovnih treningov, potem bodo prišli tudi uspehi. Zelo vidno pa je pomanjkanje večjega števila juniorjev. Elan bo moral zastaviti vse sile, da privabi na sportni prostor čim večje število mladine in tako zbere stalen kader mladih tekmovalcev, ki bodo nato v prihodnjih letih lahko uspešno zastopali novomeški sport na tekašiču.

Organizacija tekmovanja ni bila nič boljša in nič slabša kakor pri vseh dosedanjih podobnih prireditvah, to je slabo obiskana po sodnikih in počasna. Prav lepo pa so mladi atleti uredili sportni prostor, toda posamezne priprave so preveč oddaljene druga od druge. Organizacija moškega dela tekmovanja je bila v izkušenih rokah agilnega načelnika lahkotletske sekcije g. Dušana Povha, kateri del pa je vodil g. Rihard Romih, ženskerima gre tudi glavna zasluga za poživitev vsega atletskega sporta v dolenjski metropoli. Obema pa so marljivo pomagali kot sodniki, časomerilci in zapisničarji gg. Cumer, Kos, Not, Erjavac in Suhaj.

Razen članov Elana so se tekmovanja izven konkurence udeležili tudi trije člani Planine iz Ljubljane. Tekmovanje je prisostvovalo lepo število gledalcev.

Nekaj drobnega

V Mariboru so imeli preteklo nedeljo večjo kolesarsko dirko, ki je vodila po mestnih ulicah in je zato posebno uspešna v propagandnem pogledu. Prireditve je izvedel kolesarski klub »Edelweiss« ob udeležbi 14 vozačev iz Maribora in Slovenjgradca, ki so se plasirali v naslednjem vrstnem redu:

1. Gregorič (Slovenjgradec) 22:17.5, 2. Rakef 22:18, 3. Horvat Ivan 22:42.5, 4. Kokot 22:44, 5. Krajnc 22:45, 6. Horvat Albin 22:47, 7. Windisch (vsi iz Maribora) 22:48.5, 8. Pogorelec (Slovenjgradec) 22:50.

Na veliki regati v Leccu so minulo nedeljo v eni disciplini nastopili tudi hrvaški veslači, in sicer v osmercu s krmarjem na 2000 m dolgi progi. Zmagali so domačini iz Livorna s časom 6:45, 10 minut za njimi pa so prišli na cilj zagrebški Gusarji. Livorno je eno izmed najmočnejših veslaških središč v Italiji.

Dunajski Rapid je te dni gostoval v Berlinu in izgubil prvi dan proti moštvu Luft-hansa z 2:3, drugi dan pa proti Herthi z 1:2. Poraz je bil za novega nemškega prvaka precej neprijeten.

GAK iz Gradca je bil v gosteh v Monakovi in je po zelo skromni igri izgubil

Tehnični rezultati tekmovanja so bili naslednji:

100 m, seniorji: 1. predtek: 1. Černe (Planina) 11.8, 2. Hočevar S. 12.2, 3. Košir J. 13.0; 2. predtek: 1. Marinček 12.0, 2. Küssel 12.1, 3. Barbič 13.

Met kopja, seniorji: 1. Čuček 43.15, 2. Vukšinič 42.35, 3. Hočevar M. 41.08, 4. Košir J. 39.20, 5. Šbil 38.45; juniorji: 1. Oblak 40.81; ženske: 1. Marinček Dana 20.70, 2. Gartner Darina 16.45.

Skok v daljino, seniorji: 1. Marinček 5.95, 2. Košir J. 5.78, 3. Hočevar S. 5.70, 4. Šbil 5.68, 5. Barbič 5.40, 6. Suhaj 5.00; juniorji: 1. Povše 5.07, 2. Dolenc 5.05, 3. Kovarik 5.00.

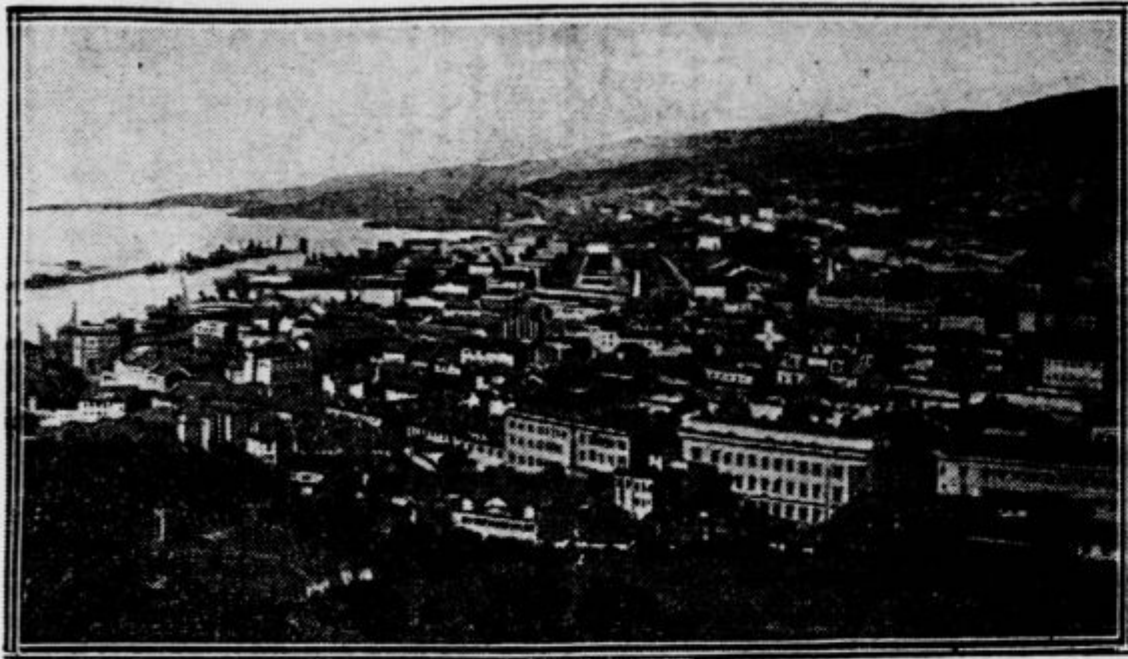
Met krogle, seniorji: 1. Gunde (Planina) 11.72, 2. Čuček 11.60, 3. Šbil 10.89, 4. Küssel 10.88, 5. Perič 9.59; juniorji: 1. Dolenc 11.20, 2. Kovarik 10.45, 3. Povše 9.54; ženske (4 kg): 1. Marinček Dana 8.47, 2. Kroner Sonja 8.07, 3. Colja Vera 7.97, 4. Gartner Darina 7.12.

1000 m, seniorji: 1. Černe (Planina) 3:08.6, 2. Durini 3:15.2; juniorji: 1. Povše 3:02, 2. Klančar 3:05.4, 3. Ljubec 3:18. Ta tek je bil na poti ob Krki, ki je izredno valovita in vijugasta, zaradi česar so bili tudi rezultati razmeroma slabi.

Troskok seniorji: 1. Šbil 11.89, 2. Hočevar M. 10.75.

Met diska seniorji: 1. Čuček 33.52, 2. Gunde (Planina) 31.83, 3. Kobe 30.74, 4. Küssel 30.00, 5. Perič 26.94; juniorji: 1. Ljubec 28.59; ženske: 1. Marinček Dana 28.12, 2. Colja Vera 28.00, 3. Palčič Magda 19.35, 4. Kroner Sonja 18.88, 5. Gartner Darina 18.50. — Prvi dve tekmovalki sta imeli pri drug

V starem in novem Trstu



V Trstu, sreča avgusta.

Prelestna slikovitost daje Trstu in njegovi okolici poseben čar. Priroda in razvoj sta ustvarila v tem prelepem evropskem kotičku pogoje za bujno rast obmorskega velenja, ki šteje danes več ko 265.000 prebivalcev. Utrip velenja življenja, ki zajema trgovsko, industrijsko, civilizacijsko ter družabno podjetnost, čuti na vsakem kvadratnem metru tega amfiteatralno vzdigujočega se sveta, ki prehaja v tržaško, selsko, sve-tokriško, grljansko ter barkovljansko luko in ki sega od ribiškega Sv. Križa in Proška za izvrstno kapljico do plavžarskega, industrijskega škodnja pa še dalje, dalje.

Vsa ta prirodna lepota ob stiku kraške planote s sinjim morjem se najlepše razodeva z openskega vrha, od koder se raztezajo vinogradi in latniki do prvih mestnih stavb. V ozadju pa divni, ponosni kraški svet, ki skriva v sebi nešteto kraških pojavov, kjer zori imenitno grozdje po latnikih in kjer raste sočni teran s središčem v Tomažu, Dutovljah ter Avberju.

V idealno oblikovanem Tržaškem zalivu je bila dobljena dolgoletna borba za pristojnost prvenstva med Tržičem, Štivanom, ki je nekoč slovel po konjskih sejmi, Trstom, Miljem, Koprom in Piranom v prid Trstu, ki se je v sijajnem razmahu stoletij razrastle po gričih, ki se kakor kraški odrastki širijo ob morskem obali, kjer kraljuje v vencu Montebella, Rojana, Forneta, Sv. Ivana in Sv. Jakoba zgodovinska katedrala sv. Justa in staroslavni tržaški grad.

Na mestu rimskega Tergesta čutiš danes utrip novega življenja, kjer ni več okoralih oblik iz avstrijske dobe, marveč tok sveže mladosti, ki je od prevrata 1918 sem ustvarila številne pogoje zdravega razvoja in vsestranske rasti. Stare mestne četrti, ki so bile brez posebnega stavbnega zgodovinskega pomena, so bile porušene; tód so zrasle preko noči sodobne, krasne palače, ki so okras in ponos novega Trsta.

Je pa ostalo tisto čudovito sozvočje zgodovinsko zanimive mestne starin-skosti ter najsodobnejše uredenosti, ki vtiska Trstu značilne poteze učinkovite, prijetne slikovitosti. Tako se v bližini znamenitih izkopanin starega rimskega gledališča košati najvišja tržaška stavba, najstnadstropna stavba zavarovalnice Assicurazioni Generali; nedaleč od krasnega Sonninovega drevo-rada imamo ulici Via molino a vento in Via del Bosco s starinskimi obeležjem številnih starih; poleg številnih novoklasičnih palač Necker iz l. 1790., Villa Murat iz l. 1801., bor-ne palače, cerkve sv. Antona Novega s močnim starogrškim, širokim ston-niščem, do koder skoraj sega Veliki kanal, opažamo bizantinsko cerkevno stavbo, nedaleč od tam pa značilno, a vendar le preprosto zasnovano grško molinico, razen tega številne poučne odtiske beneškega stavbnega sloga, predvsem pa reprezentativne palače v središču tržaškega življenja na Piazza dell'Unità.

Dopolnjevale pa bodo to bogato sliko še nove stavbe vseučiliškega me-sta, sodobni palači ob mestni tržnici

na Piazza dell'Impero in nasproti znamenitemu rimskemu gledališču, ki pričajo o nenehni pobudnosti sedanje mestne uprave.

Sredi tega prezanimivega soglasja preteklosti in sedanjosti se razvija vsakdanje tržaško življenje, ki je kakor veren odsev pester zunanje podo-be, ki jo je že priroda sama izklesala v tem razvoju in zgodovinsko po-menljivem obmorskem predelu. Tako srečujemo n. pr. tam zgoraj po roman-tični Via Istru v rani uri kmetice iz istrske smeri tja do socerbske planote z ricmanjsko vasjo, kjer je bila 1693 ustanovljena bratovščina sv. Jožefa, h kateri je z lastnoročnim podpisom

Nenavadna smola bogatega siromaka

Zakopal je svoj zaklad, potem so pa delavci po nesreči nasuli nekaj ton zemlje nanj

Novara 27. avgusta.

Skoraj ne boste verjeli, ampak je vendar res — vsaj tako razberemo iz italijanskih listov. Junak zgodbe je 78 letni Battista Mombelli, človek, ki mu je popotovanje poklic, brez stalnega bivališča to-rei, mož, ki živi od tega, kar mu dajo do-bri ljudje. Lansko leto so ga v Novari ob-tožili zaradi požiga. Zatekel se je bil takrat v senik na polju, a ker ga je zeblo, je ne-kaj malega zakuril. Senik se je vnel in pogorel do tal, škoda je bila precejšnja. Mombelli je bil oproščen, ker so se sodniki prepričali, da ni imel zlega namena in da je povzročil šele malo duševno omejen. Ta-krat se javnost ni kaj prida zanimala zanj, pač pa je vzbudil pozornost te dni, ko je prišla na dan tragedija njegovega bogastva.

Od mladih nog živi Battista Mombelli od beraštva, a on ni eden tistih vagabundov, ki sproti poženo, kar sprotijo. Prilagel je čenčezim k čenčezimu in polagoma se mu je nabralo spoštovanja vredno premoženje. Njč manj ne bo njegovih prihrankov ko sto tisoč lir, deloma v gotovini, deloma v hranilnih knjižicah. Starec je v resnici štedljiv in skopčen, da mu ni para. Se-demdeset let že takole ruma okrog, pa ni-koli ni sedel na vlak, da ni proč metal denarja za vozni listek. Svoje bogastvo je hranil v rokavu starega nepremičljivega plašča. A ker takie človek nikoli ne ve,

pristopil celo sam Jožef II. Po značilnem tržaškem sprehajališču 20. sep-tembra se razvija od jutra do mraka priljubljena promenada, v katere bla-godejno hladovino se Tržičani radi zatekajo. Dnevno se sprehodi po hlad-nem drevo-redu 30.000 do 40.000 Trža-čanov. Ob Piazza Ponterosso pri kana-lu se mlado in staro puli za cenene lu-benice in dinje, ki v pasjih dneh po-svežujejo grlo. V zidani, estetično ter higienično odlično urejeni tržnici, ki spominja po svoji notranji ureditvi na zagrebško, je dan za dnevno živahno vrvenje in povpraševanje po cenenih, obilno dovoženih poljskih pridelkih vseh vrst ter po izbranim, polno zre-lem sadju. Podobna je slika v okusno zgrajeni ribarnici ob beneškem in ber-salferskem pomolu. Izvrstno Dreher-jevo pivo, razmeroma zelo cenena istrska in kraška vina so zelo dobro-došla žejnim Tržičanom (in gostom, kajpada).

S takim velikomestnim utripom se usoglašla neprekinjeni šum in ropot vozovnega prometa ter v vse smeri švigajočih tramvajev, filovij in avto-busov. Tam zunaj v kopališčih Cedas in Excelsior v Barkovljah, v kopali-šču na pomolu F. Bandiera, v kopali-ščih »Alla Diga« ob luki V. Ema-nuela III. ter »Savoia« in »Ausonia« ob Trajanovem nabrežju pa se tisoči in tisoči Tržičanov in Tržičank v zelo občutni avgustovski vročini, ki pa je nasproti letošnji julijski še zmerom nekoliko milejša, zatekajo v prijeten, hladilen objem morskega valovja, večno vabečega k sebi.

mi poslopji, s kavarnami in razkošnimi re-stavracijami; tu se čuti ozažje prave me-tropole, čeprav se na koncu cest in ulic-često pojavlja zelenilo gozdov in polj, med katerimi se izgublja belo mesto.

V nadaljnjem delu članka prikazuje ita-lijski strokovnjak poglavitne hotele: Me-tropol, Union, Slon, Strudel, Bellevue, ka-rakterizira njih arhitekturo in notranjo opremo ter opisuje z gostinskega vidika njihove restavracije in kavarne. Nekateri značilni fotografski posnetki dajejo ita-lijskemu čitatelju tudi vidno predstavo o zunanosti in notranosti ljubljanskih ho-telov. Pisec sklepa, da ta obilnost, moder-nost, gospodkost in bogastvo ljubljanskih hotelov tuja preseneti in osupne. Vpraša-je se, kako je moglo mesto z 80.000 prebi-valci ustvariti in vzdrževati tako zahtevne naprave. Treba je pač pomisliti, pravi, da je bila Ljubljana glavno mesto Slovenije, ozemlja, ki je bilo veliko kakor dve tre-tjini Lombardije in ki je imelo zelo na-

predno industrijo, ter da je bilo njegovo upravno, bančno in trgovinsko središče. Tudi kot področje zelo razvitega kmetij-stva je imela Slovenija v bivši Jugoslaviji znaten kulturni in turistični pomen. Mnogo prispevajo k prospehu mesta tudi njego-va kulturni zavodi z univerzo, gimnazijami in dobro obiskanimi tehničnimi šolami.

Ob koncu svojega članka sklepa B. Scotti, da bo Ljubljani ostala tudi v novih raz-merah važna turistična in gospodarska vloga. V novem redu, ki ga pripravlja Os, ne bodo državne meje ovirale izmene pri-delkov in ljudi, zato bo Ljubljana tudi na-dalje, čeprav v Italiji, ohranila gospodar-ske in druge stike z vsem ozemljem, ki je pre-j gravitacijsko vanjo. Tem tesnejši pa bo-do stiki z ozemljem tostran državnih meja Italije. Pisec sklepa, da se Ljubljani kot turističnemu mestu obeta — prav kakor vsej Ljubljanski pokrajini — lepa bo-dočnost.

Odkritja dr. Valterja Schmida na Rifniku

Rifnik je eden izmed najzanimivejših zgodovinskih krajev na Spodnjem Stajer-skem. Prijazna vas leži 4 km daleč od Sv. Jurja, odnosno 15 km daleč od Celja. Hiše so raztresene po gozdnatnem pobočju Rifnika, ki je visok 570 m. Tod je poleg gozdov mnogo sadnega drevja in nekaj manjših vinogradov. Z vrha Rifnika je lep razgled po široki okolici. V bližini je raz-valina rifniškega gradu.



Rifnik je že od nekdaj priljubljeno iz-letišče Celjanov in šentjurčanov, je pa tudi važno torišče arheologov. V predzgodovin-ski dobi je bila tu znatna naselbina. Kar so arheologi doslej izkopali predmetov, so večinoma iz neolitike dobe. Številni ilirski grobovi z žarami in bogatimi predmeti so iz halštatske dobe, našli so pa tudi novce iz laténske dobe. Na predzgodovinsko na-selbino spominja še zdaj krajeno ime »Aj-dovska zidanica« na vrhu Rifnika in pa istotam preostalo staro zidovje, kjer so iz-kopali mnoge rimske predmete. V srednjem veku je bil kraj pomemben zaradi zname-nitega rifniškega gradu, ki so ga do leta 1480. posedovali rifniški gospodje, ministe-riali grofov Brežje-Sellških. Rifniški grad je bil gospodarsko in upravno središče ob-sežnih posestev bl. Heme med Bočem, Sotlo in Savo. Ta posestva je bl. Hema izročila leta 1036. ženskem samostanu v Krki na Koroškem, leta 1072. pa jih je prevzela krška škofija, ki je na gradu postavila svoje ministeriale. Od l. 1400. dalje je bil grad last Celjskih grofov. Leta 1635. je bila grajska lastnica Marjeta Waagen in tedaj so uporni kmetje graščino popolnoma ople-nili.

Odkar je Spodnja Stajerska pod nemško oblastjo, nadaljuje raziskovanja na Rifniku škofjeloški rojak prof. dr. Valter Schmid, vseučiliški profesor in deželni arheolog iz Grada. V stajerskih listih poroča uvaževani učenjak, da se mu je posrečilo zadnje

Ljubljanski hoteli v italijanski luči

Številnim italijanskim dnevnikom in re-vijam, ki so napisali mnogo lepih besed o naši Ljubljani, se je sedaj pridružil časo-pis »L'Albergo in Italia«, glasilo Italijan-ske turistične zveze za propagando go-stinstva in z njim zvezanih obrti. B. Scotti je namreč priobčil v tem časopisu daljši, z desetimi ilustracijami opremljeni čla-nek »Gli alberghi di Lubiana«. Pisec kaže, da je strokovnjak v teh zadevah in da si je ogledal naše mesto, njegove hotele in gostilne z očmi gostinskega izvedenca.

Že ob izstopu na glavni postaji preseneti popotnika pogled na veliki hotel vis-a-vis kolodvorskega poslopja. To pa je samo prvi pozdrav gostoljubnega mesta, piše Scotti in nadaljuje: Belo mesto Ljubljana s svojimi 80.000 prebivalci ima kakih se-dem najboljših hotelov, izmed katerih so trije posebno veliki, ter razpolagajo skupno s 430 sobami in 600 posteljami, poleg tega morejo nuditi približno enako število po-

stel številne gostilne in pensioni, ki jih srečuješ v sleherni četrti tega mesta. — Nato pisec karakterizira naše gostilne, »snažne in gostoljubne, ki vabijo k odmo-ru, k zdravi in obilni domači hrani in k velikim kozarcem svežega, penastega, šu-mečega piva.«

Italijanski pisec obravnava gostinsko zmogljivost ljubljanskih hotelov, podaja tudi tabelični pregled, navaja statistične podatke in pravi, da dobi pravi pojem o gostinski važnosti tega Italiji pridruženega mesta šele oni, ki spozna visoko stopnjo dovršenosti in udobnosti hotelske organi-zacije v Ljubljani. B. Scotti prikazuje z raznih strani naše mesto, ki se mu vidi »tipično moderno mesto«. V novem detu od kolodvora do »očarljivega mestnega par-ka« triumfira naše stoletje, ali bolje »mo-derne stavbe, zgrajene racionalno in sme-lo, z bogatimi trgovinami ter mikavnimi, elegantnimi izložbenimi okni, z nebotični-



»Moja žena hodi vse dneve naokrog in toži o glavobolu!«
»Pa ne storite ničesar proti temu?«
»Pač — seveda — ušesa sem si zamažil z vato!«

Tolmač je bil že nameščen s 1. junijem. Za pripravljalna dela na gradnji kopališča je bil poleg že potrošenega kredita v znesku 70.512 lir soglasno odobren izredni kre-dit 6235.25 L. Tudi izredni kredit za ne-predvidene izdatke v znesku 7500.20 L in za tiskovine okrajnega komisarja v znesku 501.70 L je bil soglasno odobren.

V smislu uredbe Visokega Komisarja je mestni svet sklenil zvišanje plač: vsi ob-činski uslužbeni prejmejo na plačo od 15. marca 20% povišje, prizna pa se jim poleg tudi povišja od 1. aprila 1941. Upra-vitelju meščanske šole je odobril mestni svet namesto stanovanja v naravi mesečno stanarino 150 L.

Lov na ruske vlake

Berlin, 27. avg. d. Na severnem odseku vzhodnega bojišča je prišlo v okviru na-gleha nemškega prodiranja proti Lenin-gradu v ponedeljek na nekem mestu do prave drke med nemškimi oklopnimi vozili in sovjetsko-ruskimi vlakmi. O tej ak-ciji objavljajo davi z merodajnega mesta v Berlinu naslednje podrobnosti:

Na severnem odseku frontnega bojišča je neki odred nemških oklopnih voz, ko je prodiral skozi goste bčevje stepenate pokra-jine, iznenada naletel na nekem ovinku železniške proge na sovjetsko-ruski vlak. Čim je spremstvo sovjetskega vlaka opa-zilo nevarnost, je poglavo vlak z vso br-zino, da bi ga rešilo pred nemškimi oklo-pnimi vozovi, že po nekaj minutah pa so

Župan je sporočil, da je mestna občina izgubila tožbo proti posestniku Francu Seidlu zaradi osporavanja lastninske pravice na parceli 325 k. o. Novo mesto. Par-celca leži pri gimnaziji in obsega 393 kva-dratnih metrov. Bila je vključena na ime mestne občine ter je občina zanj tudi vsa leta plačevala davek, užival pa jo je Seidl. Zato je občina vložila tožbo, toda Seidl je neuvrčno dokazal, da si je z menjalno pogodbo že pred vojno pridobil lastninsko pravico do parcele. In tako je bila občina obojena na povračilo sodnih stroškov, Seidl pa mora plačati občini davek za dobo zadnjih treh let. Mestni svet je sprejel so-dbo na znanje in odklonil priziv.



Sport na travniku in sport na vodi

Vrhnji dve sliki sta iz Novega mesta, kjer je bil pred kratkim odigran turnir no-gometnih moštev za pokal divizije »Ison-zo«, ki so ga osvojili topničarji. Na sliki se vidi pokal, ki je bil razstavljen ves čas tekme, na drugi sliki pa govori poveljnik soške divizije Elks. general Romero ob iz-ročitvi pokala zmagovitemu moštvu. — Tretja slika prikazuje izročitev »Žirovni-kovega memoriala«, prehodnega darila SK Ilirije, zmagovalcu Branku Žižku na no-deljski plavalni tekmi po Ljubljani na 2.4 km dolgi progi od Mokarja do špica. Na mizi se vidi tudi manjši pokal, ki je bil izročen najboljšemu juniorju Loeserju.

Novo mesto šteje nad 4.200 prebivalcev

Ovire pri zidanju kopališča — Bombardirana meščanska šola bo obnovljena do konca novembra — Prehrana Novega mesta je zagotovljena — Povišanje plač vsem mestnim nameščencem in delavcem — Izgubljena pravda

Novo mesto, 27. avgusta.

Novomeški mestni svet je imel v pone-deljek zvečer redno sejo. Župan dr. Polen-šek je obširno poročal o delu v zadnjih dveh mesecih. Občina je posvetila glavno skrb asanaciji in obnovi mestnega vodo-voda. Nujno potrebno je zgraditi novo či-stilno napravo, ker je voda ob malo več-jem deževju kalna in potreben je višinski rezervoar, ki bo dajal tudi višje ležečim krajem, ki imajo sedaj samo v nočnih urah vodo, podnevi zadosti vode. Higien-ski zavod je izdelal načrt, ni pa še mogel do-staviti točnega proračuna, ker še ni prejel ponudb za specialne dele iz inozemstva. Čistilna naprava je že v gradnji in bo za-htevala zelo mnogo denarja, vendar bo občina na vsak način še letos asanirala vodovod, dočim se mora zgraditev novega višinskega rezervoarja odložiti do prihod-njega leta.

Mnogo večje težave povzroča gradnja novega kopališča, za katero so denarna sredstva sicer na razpolago, manjka pa nujno potrebno betonsko železo za grad-njo modernega bazena. Občina je že pred vojno naročila in tudi plačala tretjino (27.000 din) za železo jeseniških železar-nam, vendar ji doslej še ni uspelo prejeti vsaj plačano količino, zato je občina pri-

čela graditi drugi del kopališča s kabi-nami. Merjenja na Loksi so končana in na-črti so bili odposlani arhitektu g. inž. Mu-šiču v Ljubljano, ki se je pa izjavil proti dosedanjim načrtom, ker bi skazali arhi-tektonsko skladnost z okolico. Inž. arh. Mušič bo določil nov prostor za gradnjo kabin.

Dela na gradbi bombardirane osnovne in meščanske šole se bodo pričela te dni. Izlicital jih je stavbenik g. Žiberna, ki se je zavezal, da bo stavba do konca no-vembra pod streho.

Prehrano prebivalstva vodi mestni pre-hranjevalni odbor, ki je preskrbel zadostne količine živil. V avgustu je izkazalo ljud-sko štetje, da šteje Novo mesto nad 4200 prebivalcev. Organizacijo prehrane prebiva-lstva z mesom je poveril »PREVOD« svojemu posebnemu komisarju g. inž. An-tonu Maroltu iz Ljubljane, ki stalno ura-duje v prostorih mestnega prehranjeval-nega urada in nadzoruje vso trgovino s klavno živino. Župan in mestna uprava sta pregledala občinsko blagajno in jo primer-jala z vlogami in spisi ter sta našla vse v redu in soglasju.

Mestni svet je odobril kredit za tolmača pri mestni občini v znesku 3268 L, ki se bo kril iz višje prejete trošarine na pivo.

Dežela Iran

»Memalik-i mahruseh-i Iran«, »Iranske province, ki jih Bog čuva«, se uradno imenuje veliko, 1.647.000 štirjaskih kilometrov obsegajoče cesarstvo, ki zavzema večji del Iranske visoke planote oziroma vzhodni del srednjeazijskega visokogorskega pasu. Na tem velikanskem prostoru živi komaj dobrih 10 milijonov duš.

Njegov srednji predel z značajem povprečno 1000 m visoke planote delijo od severozapadne v južnovzhodno smer gorske verige v kotline, ki so napolnjene z gruščem, peskom in prhlico. Te gorske verige, ki se dvigajo povprečno 2000 do 3000 m visoko, dosežejo v posameznih vrhovih tudi višino 4500 m. Slane pušče in slana močvirja ter jezera zavzemajo obsežnejše nižave. Visoko planoto pa oblajuje obrobne gorske verige, tako na severu Elbrus z najvišjim iranskim vrhom Demavendom, na vzhodu proti Afganistanu iranska pregrada z vulkanom, Ku-i-Taftanom (3973 m), na jugu Mekranska veriga (Kuhnan 2160 m), na zapadu Zagroška gorovja s 5180 m visoko Ku-i-Deno. Ob Perzijskem zalivu na jugozapadu in ob Kaspijskem morju na severu se razprostirajo ploski obalni pasovi. Prastare kamenine sestavljajo jedro večine pogorij, na njih kipijo v nebo peščene in apnenčeve stene, najvišji vrhovi pa so skoraj izključno iz vulkanskih trahitov in bazaltov.

Dežela je rečna z vodo, z rekami se po nahi skoraj le sever (Aras), nekaj jih je tudi na jugu in jugozapadu, a izvirajo v obrobni gorovjih in se izteka v večnoma že kmalu v sosednje dežele. V notranjosti usihajo redki vodni tokovi po kratkem teku v peščene pušče in slana močvirja ter jezera. Urmijsko in Niriško jezero sta največji teh jezer, med močvirji je omeniti Hamun.

Zaradi svojega visokogorskega in puščavnega značaja ima notranji Iran naravno zelo ostro celinsko podnebje, ki ga označujejo velika suša (v Isfahanu beležijo n. pr. 130 mm letnih padavin) in velike temperaturne razlike. Podnevi se zrak segreje na 40 do 50 stopinj, noči so pa mrzle. Prevladujejo severni, pasatno podobni vetrovi, ki se v notranjosti razvijajo v silne in dolgotrajne poletne orkane. Značilni pridevki »veter 120 dni« pove vse. Obale ob Kaspijskem morju in južne obale se odlikujejo nasprotno z mnogo neznosne moče.

Dežela je zelo bogata z rudami, zlasti z bakrom, železom in svinčeno rudo, ki vsebuje mnogo srebra, dalje je navesti cin, antimon, nikel, kobalt in mangan. Toda vse te rude so doslej le malo izkoriščali. Zelo bogata so tudi ležišča soli, galuna, natrona, žvepla, črnega in rjavega premoga, znameniti so maadanski in nišapurski turkizi, a najvažnejša so petrolejska polja južno od Kaspijskega morja ter ob zunanjem robu Zagrosa. Od zadnjih je Anglo-perzijska petrolejska družba zgradila cevovod do Šat-el-Araba (sotočja Evfrata in Tigrida) z rafinerijo na otoku Abadanu. Perzijska petrolejska ležišča spadajo med tista, ki jim produkcija stalno narašča in s tem tudi njihov pomen. Da sta Rusija in Anglija izvršili svoj sdeanji udar na Per-

zijo, je v nemajhni meri kriv baš pohlep po petroleju.

Notranji predeli imajo seveda skopo rastlinstvo, obdelovanje zemlje je mogoče le z umetnim namakanjem. Zelo rodovitni pa so nižinski predeli ob Kaspijskem morju, kjer uspeva pravo subtropsko rastlinstvo s pragozdovi (obsežen gozdni pas gre tudi od Kurdistanu proti Sirasu) in kjer pridelujejo mnogo riža, tobaka, zelenjave ter gojijo murve. V stepi notranjega predela je omeniti kobulnice, ki dajejo gumaste smole. Drugače pa slovi Perzija tudi po svojih sadnih drevinah (orehah, leskah, pistacijah, pomarančah, češnjah, kutinah, jablanah, hruškah, smokvah, granatnih jabolkah, mandljah, melonah, trtah in breskvah, ki izvajajo svoje latinsko ime »malum Persicum« direktno od Perzije. Dateljnova palma uspeva do 34. stopinje severne širine, povsod gojijo bolj ali manj belo murvo, a poleg pšenice in ječmena pridelujejo riž, sladkorni trs, bombaž, mak, tobak itd. Gojenje slovitih širaskih vrtnic pa je zelo nazadovalo.

Kar se tiče živalstva, je omeniti poleg običajnih vrst sredozemske skupine tudi tropske oblike, n. pr. leve, leoparda, šakale, jezeve, tigra. Značilna sta divji osel in krepki, vztrajni perzijski konj. Nomadska plemena imajo svoje največje bogastvo v ovcah, kozah (tudi angorskih kozah), velblodih in mezhjih. Razen tega dobimo govedo in skoraj vso evropsko perutnino. Ribarstvo je izdatno zlasti v rekah Kaspijskega morja, v Perzijskem zalivu imajo izdaten lov na školjke bisernice, končno naj omenimo še rejo čebel in sviloprejk. Ljudstvo pa se hrani pretežno z rastlinsko hrano, raznim žitom, zlasti rižem, kruh izdeluje ponekod iz ječmena ali želoda, razen tega uživa večnoma nekakšen jogurt, sir, med in sadje.

To ljudstvo je po svoji sestavi, izvoru, verstvi in jeziku precej pisano. Polag okroglo 8 milijonov šlitov ga sestavlja milijon sunitov (oboji so pripadniki dveh velikih mohamedanskih verskih ločin), ohranilo se je kakšnih 10.000 Parzov, ki vzdržujejo staro Zoroastrovo vero, omeniti je dalje Zide, Armence, Nestorance, Kaldejce in nekoliko tisoč Evropevc. Med poljedelskim in meščanskim življenjem prevladuje po ogromni večini arijski, to je bolj ali manj čisti perzijski element, med nomadi in polnomadi, ki jih je kakšna 2 milijona, pa turško-tatarski in arabski tipi, če ne štejemo nomadskih Kurdiv, Lurov in Bahtiarov, ki so tudi arijskega izvora. Pravi Perzijci, ki se imenujejo sami Irane, govore jezik južne pokrajine Farze. Drugi poglavitni jeziki so turščina, arabščina in kurščina. Ljudje se odlikujejo v splošnem z visokimi, lepimi postavami, s svetlo kožo, ki prehaja ponekod v rjavo, velikimi, temno rjavimi očmi, orlovskimi nosovi, temno rjavimi lasmi, ki jih na temenu in zadaj strižijo ter dolgiimi bradami. Perzijci so v splošnem znani po svoji izredni gostoljubnosti. Položaj njih žena se je pod vladno Resah Khana Pahlevija precej dvignil, zlasti v nižjih slojih, kjer se kažejo z nezastrtimi obrazi, manj pa v višjih slojih, kjer vlada še mnogoženstvo. Perzijci spa-

dajo med najbolj nadarjena azijska ljudstva, njih jezik in kultura sta razširjena daleč preko mej današnje Perzije. Še pred nedavnim je bila njih izobrazba pretežno verska in literarna ter je temeljila na arabščini, danes gojijo zelo vneto svojo domačo besedo in se krepko približujejo moderni kulturi. Obiskovanje šol še pred nedavnim ni bilo obvezno, v zadnjih letih pa so rasle šole druga za drugo iz tal. V Teheranu razpolagajo tudi z višjim šolstvom.

Najvažnejša njih pridobitna stroka je poljedelstvo, čeprav je zaradi neugodnih zemljepisnih in podnebnih prilik mogoče obdelovati le kakšnih 10 odstotkov površine. 10 odstotkov zavzemajo pašniki, 5 odstotkov gozdovi, ostalo je puščava, skala, močvirje itd. Industrija je bila do zadnjega še v povojih, velike, moderne svilarne so imeli le v Reštu, nekdanja slovita domača obrt (bakreni predmeti, filigrani, preproge, orožje itd.) je zelo nazadovala, a jo je skušal rešiti v zadnjih letih oživiti. Trgovina je trpela zavoljo pomanjkanja kapitala in delovne sile, kakor tudi zavoljo pomanjkanja prometnih zvez. V zadnjih letih pa so gradili velike ceste in železniške proge, pospeševali so avtomobilski in letalski promet. Izvoz (petrolej, bencin, preproge, sadje, opij, guma, riž, koža, tobak) je daleč presegal uvoz (sladkor, bombažni izdelki, stroji, jeklo itd.).

V celoti je nudil Iran v zadnjih letih slabo deželo, ki je še mnogo trpela zavoljo svoje stoletne neurejenosti in je bila v mnogočem zaostala, vendar pa se je krepko skušala uvrstiti v krog civiliziranih dežel ter je imela za to v svojih ljudeh in svojem še neizkoriščenem naravnem bogastvu mnogo pogojev.

Drobne zanimivosti

Pri San Sebastianu na Španskem se pred leti ujeli goloba, ki je imel na nogi pritrjen obroček z napisom: »Buenos Aires — L. F. št. 18.726.« Golob je tedaj opravil 10.000 kilometrov dolgo pot preko Oceana.

Malinec je vodni hrošč, ki se pa drži pogosto na površju vode. Njegovim življenjskim razmeram so se očeli izvrstno prilagodili, kajti z zgornjo njihovo polovico lahko gleda preko vode, s spodnjo polovico pa pod vodo.

Tobak so kmalu potem, ko je došel v Evropo, smatrali marsikje za izrazito zdravilo in so ga v lekarnah prodajali samo bolnikom. Šele pozneje so trgovci dobili dovoljenje prodajati tobak za njuhnanje.

V Grenlandiji, kjer so danes same gole skale in led, so rasli nekoč bohodni gozdovi. V premoči in okameninah so odkrili mikroskopske sledove smrek, borov, javorov, lip, bukev, orehov, cipres in drugih dreves, ki so rasla tam v terciarni dobi.

Sila vztrajnosti se očituje pri največjih ladjah tako močno, da morajo stroje ustaviti celo uro pred pristaniščem, ker se ladja drugače ne bi ustavila na določenem mestu. Moderni vlak pa zavre svojo vožnjo samo 700 do 1100 m pred postajo.

Sončna svetloba v steklenicah

Dr. Earle Sposard, docent Hendrixovega kolegija v Conwayu (Arkansas), je v nekem predavanju izjavil, da mu je uspelo polniti sončno svetlobo v steklenice. Opisal je svojevrsten eksperiment, ki ga je začel pred dvema letoma in pol. V majhne steklenice je zapečatil navadne vodne rastline. Nekoliko teh steklenic je hranil v temi, druge je izpostavil sončnim žarkom. Po dveh letih so steklenice, ki jih je hranil v temi, kazale natančno isto težo kakor prej, teža steklenic, ki so bile deležne sončne svetlobe, pa je narasla povprečno za 1 miligram. Ta porast more po Sposardovih trditvah izvirati samo od sončne luči, ki se je sčasoma spremenila v trdno materijo. Sposardove poskuse bodo ponovili v večjem obsegu, da se prepričajo, kako je s tem nenavadnim pojavom.

Obvezno delo za Angležinje

Angleški minister za delo Bevin je izdal odredbo, da se morajo Angležinje vseh slojev do 30. leta vpisati za službo v industriji. Ker je zbiranje prostovoljk za delo dalo le skope uspehe, je pomanjkanje delovnih moči angleško vlado sedaj prisililo, da je segla po tem ukrepu.

nosom, kakor Silvij Sardenko, obenem pa z dušo svojega slovenskega ljudstva. Prof. Urbani zaključuje svoj topil predgovor z naslednjim stavkom:

»Slovenski pesnik, ki ljubi narodo kot Giovanni Pascoli in delovno ljudstvo kot Ada Negri, je ljubil in opeval Rim kakor Petrarca svojo Lavro in zasluzi, da se mu zahvalnega izkaže tudi italijanski narod.«

Zbirka je razdeljena v pet delov: Roma alma, Roma santa, Roma antica, Roma moderna in Roma eterna. V uvodu sta še dve pesmi, ki miselno uvajata in opravičujeta zbirko (»To so rože tuje...« in sonet na Horacijeve besede o Rimu). Za zaključek so pesnikovi »Rimski literarni spomini«, sestavek, ki v njem pripoveduje o literarnih doživljajih in vplivih v svojih rimskih letih. Prav ob koncu so še pripombe k nekaterim pesmim. V primeri s prvo izdajo »Romae« je ta zbirka obsežnejša, saj prinaša nekatere še neobjavljene pesmi iz tega časa in daje tako Sardenkovim knjigi o Rimu definitiven značaj.

Kdor koli je kdaj hodil po tem edinstvenem mestu, bo našel v knjigi ta ali oni pesniški cvet, ki mu bo bolj kakor drugi obudil vonj starodavnega mesta ob Tiberi, ki je tolikim slavnim in neslavnim obiskovalcem zapuščalo v srcih sladko nostalgijo. Sardenkovo doživljanje Rima je v osnovi izrazito lirčno; motivi se izgubljajo v množici kratkih, bolj muzikalno kakor imagnistično učinkujočih pesmih, ki le redko kdaj dosežejo plastičen izraz videnih stvari. Sardenkove rimske pesmi so podobne impresionističnim pastelom in akvarelu, na katerih tonejo linije risbe v oblinem prelivanju barv. Te barve so v Sardenkovi liriki tista nežna, v rahle od-

Fronte dell'Ucraina — Na ukrajinski fronti.



artiglierie italiane mascherate avanzano verso le prime linee — maskirano italijansko topništvo napreduje proti prvim črtam

Gorivo za motorje — iz kruha

Velika pekarna v Norrköpingu na Švedskem si je začela na originalen način pridobivati alkohol za svoja motorna vozila, ki jih nekaj časa zavoljo pomanjkanja goriva ni mogla uporabljati.

Med vzhajanjem testa se tvorijo, kakor znano, alkoholne pare, ki uhajajo z vodno paro in ogljikovo kislino v zrak. Lastnik velike pekarnice v Norrköpingu pa si

je izmisлил, da bi te alkoholne pare lovil in spreminjal v čisti alkohol s posebnimi kondenzatorji. Ti kondenzatorji mu dovoljujejo izkoristiti nič manj nego 85,7 odstotka alkohola, ki se dviga iz nastajajočega kruha v peč. Na tisoč kilogramov kruha pridobi tako povprečno 13 litrov alkohola, a to predstavlja zadostno količino goriva za prevoz iste količine kruha.

Danska izkorišča galebja jajca

Na danskih trgih so se letos pojavljale nenavadne množine galebjih jajc. Povod za to je dalo čedalje večje nazadovanje, kar se tiče kokoši, in pa to, da so postali odločujoči krogi pozorni na neizkoriščene rezerve beljakovine, ki so jih predstavljala jajca sto tisočev galebcev. Ornitologi so ocenili število galebcev na danskem ozemlju na okroglo 2 milijona, a ker znesa semica v pomladnih mesecih najmanj dve do tri jajca, bi moralo biti teh 3,5 do 4 milijone. Po teži in redilni vrednosti predstavlja to nekako 2 milijona kurjih jajc.

Značaj in duh

Lahko razpolagamo z mnogo možganske sile, a imamo vendarle malo duha, tako, kakor tudi moč volje ničesar ne pove o vrednosti značaja.

Kakor smatramo lakovost in zvijačnost pogostoma za modrost, tako smatramo tudi trdovratnost pogostoma za značaj.

Kdor ima značaj, skuša biti pred vsem samemu sebi zvest, kajti tako bo sposoben biti zvest tudi drugim. Kdor ima duha, skuša spoznati pred vsem samega sebe, s čimer more spoznati tudi druge.

Resnična modrost obsega pač vedno značaj. Vendar je marsikdo dozdnevno mnenja, da se iz »modrosti« lahko odpove — značaju.

Med tem ko je človek s šibkim značajem podrejen vsakemu vplivu, se nagiba človek brez značaja vedno k slabim vplivom.

Kdor se hvali s svojim značajem, ima gotovo malo duha. Kdor hoče blesteti s svojim »duhom«, mu gotovo nedostaja značaj.

Živi „mrtvec“

V nekem mestecu v Anatoliji so pred nekoliko dnevi našli poleg konja na tleh moža, ki je kazal težke rane. Po vsej priliki je bil padel s konja. Zdravniki so ga pregledali in izjavili, da je mrtev. Štiri in dvajset ur pozneje so ga odnesli v njegovo rodbinsko grobnico.

Ponoči so nekateri mimoidoči s pokopališča zaslišali pridušene klice na pomoč. Našli so se pogumni ljudje, ki so šli za temi klici in ki so moža v grobnici našli živega. Samo v globoki nezavesti je delal vtis, da je mrtev. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer mu gre že bolje.

Ker obsegajo vališča galebcev neredko količije po 5000 do 10.000 gnezd, je bilo naravno delo v sedanjih razmerah, ki so dvignile cene, zelo donosen posel. Prej so galebja jajca prodajali samo kot delikateso, toda cene so bile nizke.

Tihotapci

v sportni obleki

Neko »sportno« društvo s številnimi člani v Roubaixu na Francoskem je vsak dan prirejalo izlete s kolesi. Vsak udeleženec je nosil potrebno zalogo s seboj. Oblasti pa so opazile, da napravljajo društvo posebno rado izlete iz Francije v Belgijo. Ko so stvar malo globlje pogledale, so ugotovile, da so dozdnevni »kolesarji« prenašali čez mejo žito. Vsak malo, pa se je sčasoma nabrala velika količina iztihotapljenega žita. Aretirali so 150 oseb.

A NEKDOTA

Pesnik Grillparzer ni zahajal rad v družbo, nekoli pa je pristal na to, da prihe, hotel je le vedeti, kdo bo še izmed znancev navzoč. Ko so mu med drugimi imenovali pisatelja Hebbela, je odkimal in velel, da rajši ne pojde.

»Zakaj ne?« so ga začudeno vprašali. »Nu, saj ga cenim in cenim tudi vse, kar napiše,« je odgovoril, »toda v njegovi družbi se ne počutim domačega. Je namreč prepmaten. Govori o stvarih, n. pr. kaj je Bog. Nu, jaz tega ne vem. On pa ve in tako ne morem ničesar spregovoriti...!«

VS AK DAN ENA



PRÍ AGENTU ZA CIRKUSKE ARTISTE
... in potem prosim, naj bi imela moja nova tovarišica to-le obliko!«

Artiglieri tedeschi — Nemški topničarji



oltrepassano un fiume sul fronte russo — prečkajo reko na ruski fronti

Kulturni pregled

Slovenske pesmi o Rimu

Leta 1906. je izdal Silvij Sardenko svojo drugo pesniško zbirko z naslovom »Romae«. Knjižica je nastala kot svež, sočen sad osebnega doživljanja Rima, v katerem je dovršil pesnik svoje študije. V tej novi zbirki je avtor bogoslovsko mladostne knjige »V mladem jutru« nadaljeval z močnejšimi lirskimi akcenti svojih izpovedi verne in zasajenih duše, ki si je iznad življenjske realnosti tkala svetli sen o Bogu, o večnosti, o naravi, o nežnih in sočutnih razpoloženjih nemirnega in neutešenega človeškega srca. Zbirka »Romae« je ohranila v slovenski poeziji z motivične strani edinstveno mesto. Noben naš pesnik ni prej in ne pozneje doživel Rima s toliko silo, da bi videl v njem — kakor pravi Sardenko — svojo Lavro.

O, naj bi ljubil kakor ti, Petrarca. Kar Tebi Lavra, bodi meni Roma. Prav zaradi te ljubezenske vdanosti izvoljenemu mestu je Sardenko v naslovu svoje knjige in v večini pesmi ohranil za Rim izvirni feminin Roma. Roma kot Lavra je morda edinstven domislek v poeziji o Večnem mestu, ki je vzbudilo pri tolikih starejših in novejših, italijanskih in tujih pesnikih nežne pesniške odmeve. Z njim bi primerjali samo D'Annunzиеv anagram »Roma-Amor«. Roma-Lavra tudi ustreza tisti skoraj feminilni Sardenkovi čustvenosti, ki je dosegla višek v »Dekliških pesmih«. Svojo mladostno knjigo o Rimu je izdal Silvij Sardenko izpopolnjeno, za sedanjí rod domalega novo v času, ko je

zgodovina po tolikih stoletjih spet tesneje povezovala Rim in nekdanjo Emono. Druga izdaja zbirke »Romae«, ki je izšla v založbi dr. Aleša Pešina v Ljubljani, daleč prekaša po opremlitvi drobno knjižico z letnico 1906, tako daleč, kakor je današnja slovenska knjižna kultura prekosila našo nezahtevno, skromno knjižno opremo pred tridesetimi leti.

Predgovor poteka iz peresa italijanskega poznavalca naše književnosti prof. Umberta Urbanija, ki se v uvodu spominja epično in lirčno močnih rimskih motivov Silvija S. Kranjčevića in pravi nato o Sardenkovi »Romai«: »V začetku se zdi, kakor bi hotel pesnik razpršiti ljubosumnost slovenskih trat in livad, ki jih je nekdanj opeval s Pascolijevo milobo. Vendar pesnik ne more nič za to, če mu je duša pod rimskim soncem napletla drugačne vence.« Nadalje sodi italijanski kritik: »Imamo sicer velike pesnike o Rimu, toda ni ga med njimi Sardenka, ki bi s tako preprostostjo in ljubkostjo opeval to svetinjo sveta.« Iz A. Petrovičeva navaja sodb, da je Sardenko v tej knjigi še bolj umetnik kakor v prejšnji. »Oblika teh pesmi brez prigovora ustreza nežnosti izražanih čustev. Sardenko je po izrazu in slogu neoromantik, po vsebini pa realist, ki prikazuje versko življenje tako, kakršno je v resnici.« In slednjič navaja še sodb »Popola d'Italia« (l. 1936), da ga med sodobnimi pesniki ni nobenega, ki bi pel o Rimu s tolikim pristnim in iskrenim za-

ZAPISKI

IZ ITALIJANSKE KNJIŽEVNOSTI

Pisatelj Giuseppe Mornino, ki je opozoril nase z nekaterimi esei in potopisi, je izdal pri Corticelliju v Milanu knjigo »Storia dell'Aeronautica«.

Mario Gasparini je s knjigo »Tommaso e la Francia« prispeval novo delo o osebnosti, spishi in nazorih šibenškega rojaka Nicole Tommasea, ki je bil izboren poznavalec francoske literature. Pisec študije posebej raziskuje, koliko sta vplivala na tega pisatelja iz dobe risorgimenta Rousseau in Lamennais.

Pri »Marzocco« v Firenzi je izšla nad 600 strani obsegaajoča knjiga Luigia de Anna

Kronika

Izbira poklica

Še nekaj tednov, in spet se bodo odprla šolska vrata. Že same objave o vpisovanju vzbujajo v starših kakor v doraščajoči mladini mnogo razmišljanja: kam in kako? Stroški so, stroški... toda, nikakor se ne more mladina pritoževati, da se ji ne bi odpiralo kar najširše področje dela. Samo pravi poklic je treba izbrati, v tem je vsa teža odločitve.

Strokovnega naraščanja primanjkuje. V najrazličnejših poklicih potrebujemo ne samo mlade, temveč vse svet, mladih sposobnih sil. Zanimiv članek je teden dni objavila »Kölnische Zeitung«, ki ima pač mnogo razgleda o razmerah v nemški industriji in obrti. List vprašuje: Kako bo prihodnje leto s poklicnim naraščanjem? Ali bo število tistih, ki so dovršili šolanje, vsaj kakorlikoli zadostovalo, da bodo prazna učna mesta zasedena? Ali pa bo pomankanje vajencev še večje kakor doslej? O tem je treba resno razmišljati, preden se pol milijona mladih ljudi v dogovoru s starši odloči tako, da bo bodoča življenjska pot ustrezala ne samo lastnemu nagibu, marveč tudi odgovornosti pred državo in narodom. To je temeljno vprašanje, ki se pojavlja zaradi prepada med manjkajočim naraščanjem in prevelikim številom učnih mest.

Počasi toda stalno upada že od leta 1934. število nemške mladine, ki zapuša šole. Vzrok so znani. V svetovni vojni je bilo mnogo manj rojstev kakor druga leta, prav tako so nazadovali porodi in letni po vojni. Šele leta 1947. se bo upadek ustavil, vendar tudi potem še ne bo zadostnega nadomestka za prejšnja leta, marveč se bo število iz šol odpuščenih držalo na isti višini kakor letos. To število znaša 530.000 ter se tudi v bodočih dveh letih ne bo spremenilo. Učna mesta pa se ne držijo vedno na enakem številu. Vojno gospodarstvo se bolj in bolj širi in zajema med delovne sile vedno več vajencev ter je potreba najrazličnejša. Treba je imeti pred oči, da je Nemčija v pričetku sedanje vojne imela trikrat toliko učnih mest kakor v pričetku gospodarskega razvoja 1933. To se pravi, da je 200.000 mest moralo ostati nezasedenih. Naslednje leto je bilo pomankanje še večje in bo v bodočem letu gotovo še naraslo.

Nemška državna uprava ni držala rok križem. Izdelala je poseben načrt in posamezni delovni uradi določajo, koliko vajencev sme stopiti v uk v posamezni poklic. Za prihodnje leto bo določena nova razmejitve poklicev. Predvsem si bodo nemški delovni uradi prizadevali, da čim bolj odvrnejo fante in dekleta od raznih modnih poklicev ter med njimi bolj kakor doslej zbudijo zanimanje za kmetijsko gospodarstvo, za rudarstvo, za stavljenstvo, za negovalne, gospodarske, socialne in vzgojiteljske poklice. Vsakovrstna kovina je danes magično privlačna vsakemu mladencu, ki ga veseli tehnika, in marsikatero dekle vse preveč ljubi pisarniško delo, čeprav je poleg vsega tega še mnogo drugih poklicev, ki lahko omogočijo človeku boljše življenje. To je treba povedati mladini v opomin. To je važna naloga današnjega gospodarstva, ki je treba vsakogar postaviti na tisto mesto, kamor spada in kjer je najbolj potreben.

* Službeni list za Ljubljansko pokrajino prinaša v svojem 69. kosu z dne 27. t. m. naredbi Visokega Komisarja o odpravi starostnih meja za vpis v strokovne šole in o prevozu čebel na ajdovo pašo in objavo o plačevanju taks v gotovini namesto v kolikih.

* Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2. (Telef. 29-86). Vpisovanje vsak dan do pričetka pouka dne 22. septembra. Informacije in prospekte daje ravnateljstvo.

* Profesor dr. Petragani je zapustil Berlin. Ravnatelj italijanskega zdravstva g. prof. dr. Petragani se je pet dni mudil v Berlinu, nakar se je vrnil čez Prago in Dunaj v Rim. V teku svojega bivanja v Berlinu je stopil v stike z vodilnimi možmi nemškega zdravstva in je natančno spoznal vse najvažnejše naprave nemškega zdravstva kakor tudi zdravstvena nadzorstva

namške vojske, letalstva in mornarice. Na anhaltskem kolodvoru se je od njega poslovil vodja nemškega zdravstva dr. Conti. Ob tej priliki se je dr. Petragani še enkrat zahvalil za priširoko gostoljubnost, katere je bil deležen v nemški prestolnici.

* Italijanski oficirji v Nemčiji. Nemško vrhovno poveljstvo je povabilo v Berlin posebno zastopstvo italijanske vojaške propagande. Namen sestanka je, razpravljati s pristojnimi nemškimi vojaškimi oblastmi o bodočih stikih in načrtih. Nemškemu povabilu so se odzvali: polkovnik Vecchio in nadporočnik dr. Mohrhoff od italijanskega vrhovnega poveljstva, nadporočnik Cepozzone od letalskega ministrstva in korvetni kapitan Mezzetti od ministrstva za vojno mornarico.

* Promocija. G. Krizman Marjan s Planine pri Sevnici je bil 31. julija t. l. promoviran v Zagrebu za doktorja vsega zdravstva. Iskreno čestitamo!

* Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti na trgovskem učnišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobrantska cesta 15, prične 1. septembra. Zahtevajte osebno in pismeno nove ilustrirane prospekte! (Tel. 43-82.)

* Hrvatsko-slovaško društvo. Stiki med Hrvat in Slovaki so na najboljši poti. Da bi se vzajemnost čim bolj poglobljala in da bi bili stiki čim koristnejši, je bilo v Zagrebu ustanovljeno Hrvatsko - slovaško društvo.

* Nova cerkevica v višini 1600 m. V nedeljo je bila na Kavaljarju, 1600 m visokem hribu nad Tarvižem, redka cerkevna slovesnost, ki je privabila mnogo vernikov in turistov od blizu in daleč. Videmski nadškof je posvetil novo kapelo, zgrajeno tik italijansko-nemške meje v spomin delavcem, ki so padli na fronti ali na fronti dela. Svečanosti so prisostvovali najodličnejši predstavniki civilnih in vojaških oblastev.

* Mornarski pripravljaln tečaj za visokošolce. V Trstu so se začela vpisovanja v pripravljalne pomorske tečaje, katerih namen je, slušatelje visokih šol usposobiti za oficirje Kraljeve Mornarice.

* Nič več piškotov z moko iz sočiva. Ministrstvo za poljedelstvo in gozdove je odredilo, da se v bodoče prepoveduje izdelovanje piškotov in drugih slaščic iz moko iz sočiva. Kar imajo proizvajalci in prodajalci še stare zaloge, jo smejo prodajati do 5. septembra.

* Klobuki se ne bodo podražili. Ministrstvo korporacij je odredilo, da se morajo tvornice moških klobukov pri prodaji svojih izdelkov strogo držati cen, kakršne so veljale v juliju 1940.

* Stroga disciplina na trgu z jajci. Da se zagotovi Vojski in civilnemu prebivalstvu potrebna količina jajc za jesenski in zimski čas, je Ravnateljstvo za prehrano v Rimu na vse fašistične stanovske organizacije prizadeti gospodarskih panog razposlalo cirkular, v katerem jih opozarja na določila ministrskega odloka z dne 20. julija t. l. Po čl. 1. tega odloka se morajo vsa konzervirana jajca, namenjena za trgovino in industrijo, staviti Ministrstvu za poljedelstvo in gozdove na razpolago. Količina jajc, manjše od 5000 komadov, so sicer izvzete od te določbe, vendar se ne smejo niti prodajati niti kupovati brez poprejšnjega dovoljenja ministrstva. Kar se jajc uvozi iz inozemstva, so vsa na razpolago Ministrstvu za poljedelstvo.

* Ukradena je bila poslovna knjižnica in izkaznica o nezaposlenosti na ime Murovec Alojzij, mehanik. Svarimo pred zlorabo in naprošamo vsakogar, ki bi o tem kaj vedel, da sporoči oblastvom.

* Privatna dvorazredna trgovska šola Zbornice za trgovino in industrijo v Ljubljani. Vpisovanje v I. kakor tudi v II. razred bo od 1. do vključno 10. septembra od 8. do 12. v pisarni direktorja, Trgovski dom, Gregorčičeva 27. Podrobnejše informacije na črni deski in v pisarni.

* Čiščenje po hrvatskih knjižnicah. V smislu znanih naredb za dvig morale med hrvatskim narodom je treba očistiti javne knjižnice in knjižarne po hrvatskih mestih. »Kotolički tjednik« pa se pritožuje, da v sarajevskih knjižnicah in trafikah še vedno niso odstranjene vse knjige in brošure, ki jim je mogoče očitati nedostojnost, kriminal in komunizem. Po izločitvah je še

Dogoni goveje živine

Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino bo priredil v prvem tednu septembra sledeče dogone za govejo klavno živino:

v torek, dne 2. septembra t. l. v Kočevju, v sredo, dne 3. sept. t. l. v Grosupljem, v sredo, dne 3. sept. t. l. v Vel. Loki. Vabijo se mesarska strokovna združenja, da na najbližji dogon pošljejo svoje pooblaščenec zastopnike v svrhu prevzema živine.

vedno precej knjig, ki jih je treba zapleniti. »Kotolički tjednik« zahteva, da se sarajevske knjižarne in trafikke čim prej očistijo. Prav tako pravi »Kotolički tjednik«, da se javnost na Hrvatskem še vedno zadržuje pasivno nasproti plijancem in tistim, ki imajo na ustih psovko ali kletev. Doslej so bili stražniki jako liberalni nasproti takim ljudem. Plijanci in posvarki se niso zdeli upoštevanja vredni ljudje. Poslej pa bo morala policija ostreje nastopati.

* Se eno dekle, ki je pobegnilo z doma. Tržaška policija z vso vneto polzveduje za 16letno Olivo Sillanijevo, stanujočo v ulici sv. Mavricija 12 v Trstu, ki je bila dne 22. t. m. zapustila dom in se od takrat ni več vrnila. Dekle je srednje postave in črnih las, a ko je odhajalo z doma, je bilo oblečeno v temno krilo in zelen jopo.

* Se o Rudolfu Pečarju, ki je izgubil brez sledu. Poročilo, ki smo ga objavili včeraj, naj izpopolnimo še, da je hlapcu, ki je odšel z mladim Rudolfom Pečarjem iz Ljubljane, ime Tone. Hlapec je bil oblečen v pumparice, doma pa je v okolici Grosuplja. Kdor koli bi lahko naznačil kakšno siel za nesrečnim fantom, se naproša, naj javi njegovemu očetu Viktorju Pečarju, Zadružna ulica, Ljubljana, tel. 20-90 (ne 25-90, kakor smo po pomoti objavili včeraj).

* Huda avtobusna nesreča. Avtobus, ki vzdržuje redno zvezo na progi Torbe do Vetrilo-Ledvice, je na nevarnem ovinku zadržal čez rob ceste in padel kakšnih 70 m po bregu. V vozu je bilo 17 potnikov, med njimi tudi Evgenija Fontanellova iz Milana, ki je na mestu obležala mrtva. Izmed ostalih potnikov je bilo pet težko, trije pa laže ranjeni. — Dve drugi prometni nesreči sta se pripetili na cesti pri Milanu. Neki avto je podrl 36letnega nočnega čuvaja Vincenza Fazia in mu prizadel hude poškodbe. Kmalu potem, ko so ga pripeljali v bolnico, je izkrevljal. Na Massenski cesti pa sta trčila drug v drugega dva mlada kolesarja, ki sta oba dobila precej hude poškodbe, da so ju morali prepeljati v bolnico.

* Otroci ustrelili otroka. V kraju Nave pri Bresci se je zgodila huda nesreča, ki vnovič opozarja, kako previdni naj bodo odrasli pri ravnanju z orožjem, da ga otroci ne dobe v roke. 8letni Sergio Collio je našel staro, nabito puško, ki jo je bil sosed po malomarnosti pustil v nekem kotu, pa je povabil njegovo hčerko Marijo Bonizolijevico, da se gresta igrat. Ko sta skupaj ogledovala puško, je Sergio nevede sprožil in zadel Marijo v glavo, da je na mestu obležala mrtva.

* Dva nesrečna padca. Albina Korčotova, 40 letna žena delavca iz Loškega potoka, je v gozdu nabirala dračje pa je padla in si zlomila levo nogo. — Ivan Bizjak, 16 letni sin čevljarkega mojstra iz Borovnice, je s tovariši igral nogomet pa je padel in si zlomil desno nogo. Oba so morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

* Dve nezgodi pri delu. V bolnico Kralje Helene v Trstu so pripeljali 40letno papirniško delavko Albino Kvasovo, stanujočo v Alfierjevi ulici 6. V delavnici je po nesreči vtknila desno roko v stroj za rezanje papirja, da ji je prizadel precej hude poškodbe. — Prav tako je moral v bolnico 38letni gozdni delavec Mihael Jager iz Bukovja pri Postojni. Ko je delal v gozdu, mu je padel kamen v levo oko in ga nevarno ranil.

* Tatinski podvigi lažnega bratra. Župnik don Giovanni De Michele v eni izmed župnij napuljske okolice je na priporočilo starega prijatelja sprejel v službo navidez poštenega, a siromašnega bratra Angelika, ki je bil potreben zavetja. A frater je imel nesrečno roko — že kar kmalu se je silovalsko župniku zameril, da ga je moral pogoniti čez prag. Na vroče njegove prošnje pa se ga je nazadnje vendarle umislil, da mu je dovolil bivati v na pol razdrti stari kapeli nedaleč od cerkve. Nekaj dni po tistem je opazil, da se je

zagrebškega velesejma (7.—14. septembra) bodo dajali samo ljudske igre. Takoj na to se bo pričela zimska sezona. V prvih tednih bo gostoval v Zagrebu italijanski »Teatro dell'Arte«.

* Nova italijanska opera. V teatru Carlo Felice v Genovi je bila krstna predstava opere mladega skladatelja Maria Peragalla »Zastava sv. Jurija«. Opero bodo v kratkem dajali tudi v Kr. rimski Operi in v milanski Scali. Dramatsko razgibani libretto je pisal Giovacchino Forzano. V ospredju dogajanja je meso Genova s svojo slavno preteklostjo.

* Rossinijeve slavnostne igre v Pesari. V Teatro Rossini v Pesari so bile začete slavnostne igre v čast Gioacchinu Rossiniju. Najprej so vprizorili Rossinijevo poznano opero »Tatinska sraka«, ki jo je do krstni predstavi v milanski Scali le redko kdaj igrali, od devetdesetih let prejšnjega stoletja dalje pa je bila docela pozabljena. Riccardo Zandonani, znani skladatelj in slavni dirigent, namerava iz Rossinijevega rodnega mesta Pesare ob Jadranskem morju napraviti to, kar je Solnograd za Mozarta in Bayreuth za Wagnerja.

* Nemški literarni zgodovinar Julius Petersen, profesor za književnost na berlinski univerzi, je teden dni umrl star 63 let. Spisal je med drugim pomenljiva dela »Literaturgeschichte als Wissenschaft« in »Die literarischen Generationen«. Po teh delih je bil znan tudi pri nas. Petersen je bil častni doktor univerz v Sofiji in Amsterdamu.

* Goethejeva nagrada mesta Frankfurt je bila pravkar podeljena 74letnemu pesniku Wilhelmu Schäferju. Nagradjenca je vsledkar odlikovala njegova zvestoba ljudskemu duhu poezije in tesna povezanost z rodnim Porenjem, o čemer pričajo dela, kakor so »Rheinsagen«, »Unterbrochene Rheinfahrt«, povesti »Missgeschichten«, »Karl Stauffers Lebensgang«, »Anekdoten« in druge. Odlična Schäferjeva stvaritev je tudi roman o Pestalozziju »Der Lebenstag eines Menschenfreundes«, ali pa »Die dreizehn Bücher der deutschen Seele«.

frater spet vthotaplil v župnišče, in ko se je podvil, da bi dognal kaj išče, je frater izgubil. Pač pa je iz župniške listnice izginil bankovec za 500 lir. Po tistem se je frater za nekaj dni umaknil, a ko ga je župnik spet dobil v roke, je z vso vneto tajil, da bi si bil on prilastil tolikšen bankovec, in je župniku nesramno kazal svojo listnico, v kateri je imel polno papirnatega denarja, samo petstotaka ni bilo med njim. Nekaj dni pozneje je župniku izginilo kar 2000 lir. Tedaj je zadevo ovadil karabinerjem, a frater je medtem že izginil. Poizvedba pa so dognale, da se pod njegovo krinko skriva 43letni Mario Cristiani iz Brusiana, ki že delj časa živi od sleparstva in tatvin, a da bo laže vršil svoje posle, si je nadel meniško kuto.

Iz Ljubljane

Ljubljana in Iški Vintgar

Kdo ni še slišal o divji a nenavadno bistri Ižici pod sinje modrim Krimom? Številni Ljubljanci pritomaj vsako nedeljo tja, vendar je le res, da najlepšega dela Vintgarja nikdo ne uživa, ker pač še ni urejen.

Ljubljana s svojim bratcem Gruberjevim prekomom, Gradščico, Glinščico in Matim grabnom tvori vse vodovje Ljubljane. Po čistoti vode in nenavadno lepi okolici pa predstavlja posebnost za Ljubljano Ižica, ki je tudi blizu mesta, vendar se ne more postaviti v polni meri, ker je ne moremo v celoti uživati. Čez nekaj ostre robove skal, ki so zdaj uglezane, skaljajo bistri valovi Ižice, se penijo in šumijo, kljub temu pa so še vedno tako prozorno čisti, da se lahko ogleduješ po dnu struge in opazuješ živahno življenje v tem nenavadno lepem kraljestvu, kjer se gošpodari potični rak.

V svojem najlepšem delu je pa Iški Vintgar še vedno nepristopen. Da bi ga uredili na način, kakor je urejen ostali, že dobro znani del, bi ne stalo mnogo truda in tudi stroški bi ne bili veliki. Koristi pa bi bile neprecenljive. Že okolnost, da je Iška pot, čim le malo izdatneje posije sonce, tako topla, da se more človek okopati, medtem ko je to v ledeno mrzlih drugih vodah nemogoče, je nekaj vredno. Številni so naravní tolmuni. Kakor voda, je čist tudi planinski zrak, v katerem uspeva celo mnogo zahtevni sleč.

Izven urejenega Iškega Vintgarja, ki bi bil v celoti dolg približno deset km, si ni mogoče predstavljati lepše in prijetnejše kopeli za našo mladino in za odrasle. Ne moremo si misliti zdravilnejšega kraja za okrepitev zdravja. Toda o udobnosti zaenkrat ni nikjer duha ne sluha. Ni dvoma, da bi Ljubljanci trumoma hiteli v urejeni Vintgar, ki bi bil še posebno pripraven za šolske izlete.

Toda Iški Vintgar ni romantičen le ob sončnih dneh. Sprehodi po njegovih bregovih, kadar vode najbolj narastejo in dije žuboreče poskakujejo čez skale, nudijo edinstven užitek. Iški Vintgar lahko postane za Ljubljano velika zakladnica zdravja in razvedrila — najprejnejše nadomestilo za tisto, kar je Ljubljana želela pridobiti s Kamniško Bistrico.

* — Hrvatski konzulat se je nastanil v Prešernovi ulici 54, hotel Slon, vhod iz pasaze. Ta nastanitev pa je začasna. Hrvatski konzulat se bo kmalu preselil v večje prostore, o čemer bo javnost seveda pravčasno obveščena. Prvi hrvatski konzul g. dr. Ivanič in njegovo osebje imata nalogo, da uvedeta kar najboljše stike med Ljubljansko pokrajino in Hrvatsko državo in to v pogledu medsebojnega osebnega prometa kakor zlasti tudi v gospodarstvu. Izrekamo g. konzulu dr. Ivaniču dobrodošlico ter želimo mnogo uspehov v prid njegovi ožji domovini, kakor tudi v prid poglobljanju zvez med Kraljevino Italijo, posebno še med Ljubljansko pokrajino, in Nezavisno Državo Hrvatsko.

* — Nov grob. Umrla je ga. Antonija Schulzova, bivša poslovodkinja šumijeve tovarne bombonov in peciva. Bila je odlična trgovka, ki je uživala največje spoštovanje podjetja in vseh, ki so bili pod njenim vodstvom. Njeno smrt posebno obžalujejo ge. Mara, Vera in Sabina Babškove, ki jim je bila ga. Schulzova srčno dobra materska namestnica. Plemenita žena bo nastopila zadnjo pot danes, v četrtek, ob 17. iz kapelice sv. Andreja na Žalah k Sv. Križu. Blag ji bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* — Živahen tržni dan. Zadnje čase je na ljubljanskem trgu zmerom živahno. Se posebno pa ob središčih in sobotah. Tudi včerajšnji tržni dan se je dalo marsikaj dobiti na številnih stojnicah po Vodnikovem trgu. Posebno mnogo je bilo napredaj vsakovrstnega lepega sadja. Sedanjí cenik, pritrjen na obeh tržnih tablah, velja od 18. t. m. do 1. septembra. Poleg domačega sadja je na trgu mnogo nenavadno lepega uvoženega. Vseh vrst hrusk, jabolk, breskev, ranglo, lepega grozdja in fig so se kar šibile stojnice. Mnogo je bilo tudi paprike. Kakor na Vodnikovem trgu, imajo seveda odlično izbiro sadja tudi stalne branjevke. Zelenjava, čebula, česen in podobno izpopolnjujejo njihove stojnice kar slikovito. Na prostoru med stolnic in semeniščem, kjer so bile še nedavno napredaj množine jagod in borovnic, so včeraj prodajali mnogo suhe robe.

* — Dijaki, ki se zanimajo za študij na srednjih strokovnih šolah, ki jih v Ljubljanski pokrajini ni (n. pr. tekstilne, rudarske, navtične in podobne šole), naj se zgleda na prosvetnem oddelku Visokega Komisarjata v sobi šte. 20.

* — Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč, je daroval g. dr. Gašper Pekle iz Ljubljane, Detelova 4, znesek 25 lir, ker mu je akcijska družba tovarna za klej v Ljubljani črtala neko najemino. — Najlepša hvala!

* — Gospodinske pomočnice, kadar iščete službo, se zgledite v posredovalnici Zveze gospodinskih pomočnic v Wolfovi ulici 10.

* — Spet se je oglašil dež. Po zaključku pasjih dni smo imeli od kraja nekaj neoludnega vremena, potem pa se je nebo spet zvedrilo in prva dva dneva v tednu je bilo kar na prebitek sonca, tako da so kopalci spet prišli na svoj račun. V torek ponoči pa se je pooblačilo in do jutra je padel nekaj dežja. Včeraj se je Ljubljana predramila v pust, čemeran dan in proti poldnemu je začelo deževati in močno grmeti. Nevihita je trajala do pol 14. ure, nakar je še deževalo.

Ljubljanci!

Pod pokroviteljstvom Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino Nj. Ekselenca Emilia Graziola bo od 4. do 13. oktobra t. l. Ljubljanski velesejem spet z vseh strani zbral goste v naše mesto.

Razstavljalci in obiskovalci so prijavitelj iz vseh pokrajin, pa tudi iz inozemstva je naznanjenih mnogo gostov v našo Ljubljano. Ker se zbere v teh velesejmskih dneh v našem mestu na tisoče in tisoče tujcev in ker bo na tem velesejmu prikazana celotna industrijska in obrtna delavnost naše pokrajine ter mogočna slika italijanske industrijske moči, se mora naše mesto še posebej zavedati svoje dolžnosti, da po svojih močeh rado pomaga prirediteljem. Ljubljana od nekdaj uživa sloves, kako pršeno in s pravo gostoljubnostjo zna sprejemati goste. Pokazimo tudi sedaj obiskovalcem velesejma, da smo vredni tega slovesa. Sleherni gost naj se počuti v naši sredi kot doma!

Ker si mora urad Ljubljanskega velesejma pravčasno priskrbeti zadostno število prenočišč, vabim na prošnjo predsedstva Ljubljanskega velesejma cenjene soseske, da se prilase vsi oni, ki bi ob velesejmu — morda tudi samo za nekaj večerov — dali na razpolago prenočišča (postelje ali divan), seveda za plačilo. Stanovanjskemu odkupu bo prišlo prav vsako prenočišče, naj bo tudi samo za silo ali več postelj v isti sobi.

Priglasje sprejema stanovanjski odsek Ljubljanskega velesejma, ki uraduje do 30. septembra 1941. v pisarni Ljubljanskega velesejma na Celovski cesti št. 3 med običajnimi uradnimi urami in od 1. oktobra 1941. dalje pa v svoji pisarni na glavnem kolodvoru.

Zupan mesta Ljubljane:

dr. Juro Adlešič l. r.

* VSEM PROFESORJEM, UČITELJEM MEŠKANSKIH ŠOL IN UČITELJEM LJUDSKIH ŠOL, KI SO SE PRESELILI V LJUBLJANSKO POKRAJINO.

Rdeči križ opozarja vse zgoraj navedene na razpis Visokega Komisarja, po katerem bo omogočeno zaradi nastalih razmer, da dobe honorarne ure na nadaljevalnih in drugih šolah. Reflektanti morajo vložiti prošnje na Visoki Komisarjat, s katerimi morajo dokazati strokovno usposobljenost za poučevanje na takih šolah in navesti socialne prilike. — Zadeva je nujna.

Zavarovanje družinskih doklad

Na sestanku zastopnikov ustanov socialnega zavarovanja, ki se je sešel po iniciativi Visokega Komisarjata in na katerem se je obravnavalo vprašanje o ustanovitvi novega sklada za družinske doklade, je bila Zavodu za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine v Ljubljani (OUZD-u) poverjena naloga, da organizira novo zavarovanje za družinske doklade in da zbira sredstva sklada za celo področje Ljubljanske pokrajine.

Ujaja se obvezno zavarovanje družinskih doklad, t. j., doklad k normalni plači deloemalca za družinska bremena, ki ga dosedanje jugoslovansko pravo ni poznalo. Iz novega sklada bi prejemali doklade zavarovanci vseh socialnih zavodov, bodisi delavci, bodisi nameščenci ter vsi uslužbenci javnih in samoupravnih ustanov, stalno ali nestalno zaposleni, dnevnarji v državni službi ali honorarni uslužbenci v tej službi, vsi, ki družinskih doklad po svojem službenem pravilniku dobljajo niso prejemali.

Zakonite predpise in potrebne odredbe za uvedbo in izvajanje novega zavarovanja v naši pokrajini bo Visoki Komisarjat šele izdal. Po njegovem nalogu se mora postaviti pravilnik, ki bo obdelal snov nove zavarovalne panoge.

Da bo Zavod za socialno zavarovanje mogel svojo nalogo rešiti in izdelati osnutek materialnih določb, ki naj bi veljale za izvajanje družinskega zavarovanja, je potrebno, da statistično prouči stanje naših družin, njih številčnost in gospodarsko zmoglost. V ta namen je urad izdal posebno tiskovino, statistične liste za delavce ali nameščence, in jih že razpoložila delodajalcem, da jih razdele uslužbencem radi izpolnitve.

Tiskovino morajo izpolniti vsi deloemalci, bodisi delavci, bodisi nameščenci, poročeni ali neporočeni, razen oseb, ki so zaposlene v gospodinjstvu; dolžnost delodajalcev pa je, da izpolnjenе tiskovino kontrolirajo in vidirajo vsako posebej s svojim podpisom in pečatom na hrbtni strani pod delavčevim oz. nameščencem podpisom ter jih nato vrnejo zavodu.

Pri izpolnitvi statističnega lista utegne nastati dvom, kateri izmed dveh zakoncev, če sta zaposlena oba, izpolni podatke za starše. Povsem jasno je, da izpolni rubrike za starše tisti zakonski drug, ki ima višjo plačo oz. ki največ prispeva za njihovo vzdrževanje.

Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine.

* — Beneški »Gazzettino« o novi vseučiliški knjižnici. Beneški »Gazzettino« spada poleg tržaškega »Piccola« med tiste italijanske dnevnike, ki Ljubljani in njeni pokrajini posvečajo resnično hvalevredno pozornost. V številki z dne 26. avgusta prinaša list toplo pisan članek pod naslovom »Vseučiliška knjižnica v svojih novih prostorih«, članku pa je priložen lep posnetek palače s fasado iz Vegove ulice.

* — Pes ga je ugriznil. Na kirurški oddelku splošne bolnišnice so pripeljali Slavka Galjoza, 13 letnega sina poslovoje mlekarne na Žabjeku. Pes ga je ugriznil v desno nogo. — Prav tako je moral v bolnišnico 17 letni delavec Vladimir Princ, zaposlen pri Zupančiču na Šmartinski cesti. Bil je tako nepreviden, da se je s koso uredil v desno nogo.

KAKOR ŽIVI!

Bilo je na veliki umetniški razstavi. Posebno kuštrav slikar je bahavo razkazoval svoje najnovejše slike:

— To je moje zadnje delo: »Mrtiče« — Sakra, mojster — je nekdo na glas pripomnil — to se vam je pa posrečilo, le kakor živi!

* »Histoire de la Littérature Française«. Delo italijanskega avtorja obravnava francosko slovstvo od začetka do današnjih pojavov. Namenjeno je višjim šolam in širšemu krogu izobražencev.

Izšla je nova, izpopolnjena izdaja obsežnega spisa Vincenza Constantina »Scul-tura e Pittura Italiana contemporanea«. Obsega razdobje 1880—1926. — Giovannina Orsinija »Storia dell'Arte« je izšla v treh knjigah in sicer: I. Dal palazzo di Cnosso a Santa Maria del Fiore; II. »Il Quattrocento« in III. »Dal secolo di Giulio II ad secolo di Mussolini«.

Arnaldo Fraccaroli je izdal pri Mondadoriju 369 strani obsegaajočo, širšemu krogu glasbenega občinstva namenjeno biografijo »Rossini«.

G. M. Scotese je obogatil italijansko kinematografsko književnost s spisom »Introduzione al cinema«.

Gabriele Pepe je obdelal v posebni knjigi eno izmed motnih dob italijanske zgodovine: »Il Medioevo Barbarico d'Italia«. Knjiga je izšla pri Einaudiju v Turinu.

V prevodu Umberta Pive je izšla pri Garzantiiju »Storia del popolo tedesco«, 747 strani in 423 ilustracij obsegaajoča knjiga Friedricha Stieveja.

Pri L. Pozziju v Rimu je izšel v drugi, razširjeni izdaji Giulia Moglie »Manuale di Psichiatria«.

Giuseppe de Rossi je izdal knjigo svojih spominov z naslovom »Farralle sotto l'Arco di Tito«. V nji obuja tudi spomine na razne znamenite moze, s katerimi se je stikal v Rimu, med njimi na Pija X., Gabriella d'Annunzia, rimskega pesnika Pascarella, Anatola Franca in druge.

Edoardo Bizzarri je obdelal v posebni knjigi življenje in delo pesnika nedavno izšle postumne knjige sonetov »Storia Nostra« Cesara Pascarelle.

Državna tiskarna v Rimu je izdala monumentalno bibliofilsko knjigo »I Manoscritti e i Disegni di Leonardo da Vinci«. Knjiga obsega 170 strani v faksimili in barvah ter stane 1200 lir.

Pri Garzantiiju je izšel italijanski prevod

knjige H. G. Armstronga

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Kdor išče službo, plača za vsako besedo L. —30, takse L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—. Najmanjši znesek je L. 7.—. Za ženitve in dopisovanja se računa vsaka beseda po L. 1.—, taksa L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 20.—. Za vse druge oglase pa stane vsaka beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 10.—.

Službo dobi

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Uradnico

s perfektnim znanjem italijanskega in slovenskega jezika, spememo takoj. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfektna«. 14888-1

Postrežnico

pošteno in vestno, za dvakrat tedensko v Tinovnem, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14906-1

Steklarskega strekovnjaka

ali steklopričevalca iščem. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Steklar«. 14910-1

Bančno korespondentko

ali korespondentka, s perfektnim znanjem italijanskega, srednje denarni zavod. Ponudbe z navedbo referenc na ogl. odd. Jutra pod »Prva moč«. 14907-1

Služkinjo

pridno, pošteno, ki bi opravljala vsa hišna dela, sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14916-6

Službe išče

Beseda L. —30, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—.

Hišnim posestnikom

je priporočila žena voj. invalida, marljiva in poštena. Pomagala bi pri gospodinjstvu ali kot varuhinja otrok. Kot hišnica ali slično. Pogoji: samo skromna soba s štedilnikom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stajerkas«. 14885-2

Prodajalka

s perfektnim znanjem italijanskega, išče namestitev. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14886-2

Službo hotelske sobarice

išče pošteno 18letno dekle. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14902-2

Prodam

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Izložbene omare

6X2½X50 cm, pripravne za vzidavo ali vežo, prodam. C. J. Hamann, Ljubljana, Mestni trg 8. 14916-6

Naprodaj:

visoke omare, sobne in kuhinjske kredence, mize, stolice, poselje, modro, plinški reo in drugo. — Nova trgovina »OGLEDE«, Mestni trg 3, vhod skozi vežo. 14900-6

Prodaj

fino platneno posteljno perilo, ročno delo, popolnoma novo, in okroglo mizo za 8 oseb, hladilnik in damske nove obleke. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14884-6

Balkonsko ograjo

moderno izdelano, 10 m, porabno uau za grobo ograženo, prodam. Ponudbe na Ciril Novak, Orhoviča pri St. Jerneju, Dolenjsko. 14856-6

Kupim

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Kupimo

naprave in aparate za kart. kopirno knjigovodstvo. — Kartoteka, Cigaletova 3/IV. 14892-7

Avto-odpadna olja

kupuje Ivan Lapajne, Ljubljana-Mošte, telefon 25-76.

Korenine, sveže od divjega radiča

ki raste ob potih in plavocvetje, kupujem. — Ralek, Ljubljana, Wolfova ul. 12, dvorišče. 14909-7

Pouk

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Strojepisni pouk

Večerni tečaj. Oddelki od 6. ure zvečer dalje za začetnike in izveščance. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 1. septembra. — Vpisovanje dnevno. CHRISTOFOR UČNI ZAVOD, LJUBLJANA, Domo-branska cesta 15 (telefon št. 43-82). 14895-4

Stanovanje

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Dvosobno stanovanje

takoj oddam. Tomaž Mencinger, Sv. Petra c. 45. 14903-21

Stanovanja

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Dvosobno stanovanje

za starejši zakonski par brez otrok, iščem za takoj ali do konca septembra. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najraje Mirje, Rožna dolina, ev. mestno«. 14908-21a

Mirna družina

išče boljše stanov. dve sobi s kabineto in kopalnico v bližini »Mla. ke« za 1. okt. 1941. — Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Štirje članje«. 14857-21a

Opremljeno dvosobno stanovanje

s kuhinjo ali vsaj s souporabo kuhinje, iščem za takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Center ni predpogoje«. 14894-21a

Eno- ali dvosobno stanovanje

išče mirna, točno plačujoča stranka s 1. ali 15. septembrom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odrasle osebe 24«. 14872-21a

Sobo odda

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Lepo, sončno sobo

prazno, eventuelno opremljeno, oddam za zmerno ceno v bližini remize v Zg. Šiški. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14880-23

Veliki krasni sobi

Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14890-23

Opremljeno sobo

s souporabo kopalnice, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14912-23

Opremljeno sobo

s souporabo kopalnice, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14896-23

Sobe išče

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Dve opremljeni sobi

za uporabo kopalnice, išče višji uradnik v centru. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam dobro«. 14899-23a

Starejši upokojenec

išče čisto, sončno, mirno in dobro opremljeno sobo. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Za takoj«. 14919-23a

Opremljeno sobo

lepo, s souporabo kopalnice, moderni hiši, iščem. Kopani, Hotel Union. 14918-23a

Dve gospodični

zaposleni, iščeta lepo opremljeno sobo. Plačata do 200 lit. Za takoj ali pa 1. septembra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nec«. 14904-23a

Dijake-sobe

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Stanovanje

za dva dijaka in dijakinjo iščem. Po možnosti dve sobi in v centru mesta. — Eventuelno bi dali tudi pomoč v hrani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kompletna oskrba«. 14828-22a

Avto, moto

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Kupimo

stare osebe in tovorne avtomobile. Plačamo visoko ceno. — Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 14913-10

Bencin

se ne dobi več in se z njim brez izjeme ne sme več voziti. Zato si pustite predelati Vaš osebni ali tovrni avto na pogon z ogeljem v Specialni Generator delavnici, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 14915-10

Kolesa

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Prtiljažno dvokolo

speciálno, novo, s polno gumo, poceni prodam. — Poizve se v gostilni Can-karjevo nabrežje št. 5. 14901-11

V par minutah

Vam podelimo blatnik in montiramo žarilec. Novo damsko (športno in navadno) kolo poceni naprodaj. Frančiškanska ul. 10, dvorišče. 14920-11

Moško kolo

(rabljeno), drap barve, naprodaj za 360 lit. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 14914-11

Dragocenosti

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir. Ljubljana, Wolfova ulica. 9-34

Pohištvo

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Spalnica s kaučem

trdi les, takoj prodam. — Ogled v četrtek od 10. do 12. in od 17. do 18. ure. Matoni, Groharjeva 9, nizko prtilje. 14898-12

Šivalni stroj

z dolgim čolnikom, dobro ohranjen, in Elegy citre, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14891-29

Šivalni stroj

nov (Singer damski), prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14897-29

Šivalni stroj

vzajem na posodo proti odškodnini za en mesec. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14905-29

Informacije

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Interprete giurato

della lingua italiana, zapreženi tolmači za italijanski jezik dr. Mikuletič Fortunat, Kralje Petra trg 9, tel. 34-32. 36-31

Obrt

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Pristno oranžado

v originalnih steklenicah in mineralna voda na debelo se dobi v glavni zalogi, Kolodvorska ul. 8, M. Ge-rovac. 14889-30

Kapital

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Vlogo

Kmetke posojilnice ljubljanske in ljubljanske kreditne banke kupimo. Rudolf Zore Ljubljana, Gledališka ul. 12. 14917-16

Vaš denar

boste zelo dobro naložili, če kupite lepo stavbno parcelo, 700 m², za enonadstropno vilo in garažo, skraj v sredini mesta. Cena zelo ugodna. RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 14921-16

Zivali

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Zelena papiga

se je zatekla. Dobi se v Gradšču 15/II., vrata 22. 14887-27

Dopisi

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

V dvoje.

Vrta deklina, dvignite pis-mo pod našo šifro, če ni ste vrgli puške v koruzo. 14883-24

Vsakovrstni prevozi

SEMIČ Privoz 13 Telefon 36-92

INSERIRAJ V „JUTRU“!

PREMOG

DRVA — nudi

I. Pogačnik

BOHORICEVA 6 Telefon 20-59

Postrežba brezhibna

VINO CHIANTI

Mario Piccini Poggibonsi (Siena — Italia)

Il migliore! Preferite!

VINO CHIANTI

Mario Piccini Poggibonsi (Siena — Italia)

Najboljše! Najbolj cenjeno!

VINO CHIANTI

Mario Piccini Poggibonsi (Siena — Italia)

Najboljše! Najbolj cenjeno!

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Philips S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 30



CORA

TORINO • 1835

VERMOUTH CORA

oltre 100 anni di fama

slovit že nad 100 let.

Naše gledališče

</